

EL PERFIL CRIMINAL

FICCIÓ -VS- REALITAT

Andrea Mora García

2n Batxillerat Científic

Tutor: Antonio Rubio

Curs: 2025 – 2026

ABSTRACT

Aquest treball de recerca analitza la relació entre la **ficció criminal** i la **realitat criminològica**, amb especial atenció a la construcció del **perfil criminal psicològic**.

L'objectiu és determinar fins a quin punt les sèries, pel·lícules i llibres modifiquen la percepció social sobre la **psicopatologia** i la investigació del crim.

La metodologia combina una part teòrica —centrada en la ciència, la ficció i la percepció humana— amb una part pràctica, que inclou: l'anàlisi de tres assassins en sèrie considerats com a psicòpates, l'anàlisi de la sèrie Mindhunter i la realització d'una enquesta.

Els resultats mostren que la majoria dels enquestats tendeixen a escollir respostes pròpies de la narrativa televisiva més que dels procediments policials reals, confirmant la influència de la cultura audiovisual en la comprensió de la criminologia. Es conclou que la ficció tendeix a dramatitzar i simplificar la feina dels experts en perfilació criminal, generant una “il·lusió del perfil criminal” que pot alterar la **percepció col·lectiva** de la psicologia del delictes. Malgrat les limitacions de mostra, la recerca obre noves línies d'estudi sobre la percepció generacional del crim i la relació entre mitjans, ciència i societat.

***Conceptes clau:** ficció criminal, realitat criminològica, perfil criminal psicològic, psicopatologia, percepció col·lectiva.*

Este trabajo de investigación analiza la relación entre la **ficción criminal** y la **realidad criminológica**, con especial atención a la construcción del **perfil criminal psicológico**.

El objetivo es determinar hasta qué punto las series, películas y libros modifican la percepción social sobre la **psicopatología** y la investigación del crimen.

La metodología combina una parte teórica —centrada en la ciencia, la ficción y la percepción humana— con una parte práctica, que incluye: el análisis de tres asesinos en serie considerados como psicópatas, el análisis de la serie Mindhunter y la realización de una encuesta.

Los resultados muestran que la mayoría de los encuestados tienden a escoger respuestas propias de la narrativa televisiva más que de los procedimientos policiales reales, confirmando la influencia de la cultura audiovisual en la comprensión de la criminología. Se concluye que la

ficción tiende a dramatizar y simplificar el trabajo de los perfiladores, generando una “ilusión del perfil criminal” que puede alterar la **percepción colectiva** de la psicología del delito. A pesar de las limitaciones de muestra, la investigación abre nuevas líneas de estudio sobre la percepción generacional del crimen y la relación entre medios, ciencia y sociedad.

***Conceptos clave:** ficción criminal, realidad criminológica, perfil criminal psicológico, psicopatología, percepción colectiva.*

This research work analyzes the relationship between **criminal fiction** and **criminological reality**, with special attention to the construction of the **psychological criminal profile**.

The aim is to determine to what extent series, films and books modify the social perception of **psychopathology** and crime investigation.

The methodology combines a theoretical part – focused on science, fiction and human perception – with a practical part, which includes: the analysis of three serial killers considered as psychopaths, the analysis of the Mindhunter series and the carrying out of a survey.

The results show that most respondents tend to choose responses typical of television narrative rather than actual police procedures, confirming the influence of audiovisual culture on the understanding of criminology. It is concluded that fiction tends to dramatise and simplify the work of profilers, generating a “illusion of the criminal profile” that can alter the collective perception of the psychology of crime. Despite the limitations of the sample, the research opens new lines of study on the generational perception of crime and the relationship between media, science and society.

***Key concepts:** criminal fiction, criminological reality, psychological criminal profile, psychopathology, collective perception.*

ÍNDEX

1. INTRODUCCIÓ.....	10
1.1. Motivació.....	10
1.2. Objectius proposats i hipòtesi de treball.....	10
1.3. Metodologia.....	12
2. ÀMBIT CIENTÍFIC.....	14
2.1 Psicopatologia.....	14
2.1.1. Tipus de psicòpates.....	14
2.1.2. Com es defineix a un assassí serial segons la psicopatologia.....	16
2.1.2.1. Criteris.....	16
2.1.2.2. Aspectes psicològics i patològics.....	17
2.1.2.3. Factors predisposats i contribuents.....	18
2.1.2.4. Implicacions per a l'estudi i el tractament.....	18
2.2. El perfil criminal.....	19
2.2.1. Història dels perfils criminals.....	19
2.2.2. Tipus de perfils criminals.....	20
2.2.3. Com es fa un perfil criminal psicològic.....	20
2.2.3.1. Recollida i anàlisi de dades.....	21
2.2.3.2. Anàlisi del comportament criminal.....	21
2.2.3.3. Construcció del perfil psicològic.....	21
2.2.3.4. Comparació amb casos anteriors.....	22
2.2.3.5. Aplicació del perfil a la investigació.....	22

3. ÀMBIT FICCIONAL.....	23
3.1 Representació en llibres i pel·lícules.....	23
3.1.1. Construcció dels personatges.....	23
3.1.1.1. El criminal com a protagonista.....	23
3.1.1.2. La víctima i el paper emocional.....	24
3.1.1.3. L'investigador i l'expert en perfilació criminal.....	24
3.1.2. Arquetips.....	25
3.1.3. Escenificació del crim.....	26
3.1.3.1. El crim com a espectacle visual i moral.....	26
3.1.3.2. El simbolisme i la moral del crim.....	26
3.1.3.3. El realisme forense i el detall científic.....	27
3.2 Representació en sèries.....	27
3.2.1. Construcció dels personatges.....	27
3.2.1.1. El criminal serial i la seva humanització.....	27
3.2.1.2. Els investigadors i la seva fragilitat.....	28
3.2.1.3. L'investigador i l'expert en perfilació criminal.....	28
3.2.2. Escenificació del crim.....	28
3.2.2.1. El realisme visual i forense.....	28
3.2.2.2. L'ús del simbolisme i del paisatge.....	29
3.2.2.3. Violència i límits morals.....	29
3.2.3. Investigadors i experts en perfilació criminal.....	29
3.2.3.1. Naixement de l'expert en perfilació criminal televisiu.....	29
3.2.3.2. Realisme versus dramatització.....	30

3.2.3.3. L'investigador com a figura moral.....	30
4. ÀMBIT PERCEPTIU.....	31
4.1. Influència de la ficció criminal.....	31
4.1.1. L'efecte de la tecnologia.....	31
4.1.1.1. La revolució forense en la ficció.....	32
4.1.1.2. La tecnologia com a símbol de veritat i poder.....	32
4.1.1.3. La virtualització del crim i l'impacte mediàtic.....	32
4.1.2. Fascinació pel crim.....	33
4.1.2.1. El crim com a experiència emocional.....	33
4.1.2.2. La glamurització del criminal.....	33
4.1.2.3. El crim com a producte cultural.....	33
4.1.3. Fascinació per la psicologia criminal.....	34
4.1.3.1. L'origen de l'interès pel perfil psicològic.....	34
4.1.3.2. La ment criminal com a mirall social.....	34
4.1.3.3. La simplificació dels processos psicològics.....	34
4.1.4. Creació de mites i estereotips.....	35
4.1.4.1. El mite del geni malvat.....	35
4.1.4.2. El detectiu infal·lible.....	35
4.1.4.3. Estereotips de gènere i de víctima.....	35
4.1.4.4. L'associació entre trastorn mental i violència.....	36
4.2. Efectes psicològics i socioculturals de la ficció criminal.....	36
4.2.1. Desestabilització i curiositat.....	36
4.2.1.1. L'impacte emocional.....	36

4.2.1.2. La curiositat com a motor psicològic.....	37
4.2.2. Normailització i dramatització.....	37
4.2.2.1. La dessensibilització davant la violència.....	37
4.2.2.2. La dramatització del crim i la percepció del món perillós.....	38
4.2.2.3. La influència en la confiança judicial.....	38
4.2.3. Influència en la cultura popular.....	38
4.2.3.1. El crim com a símbol cultural.....	38
4.2.3.2. El fenomen del “true crime”.....	39
4.2.3.3. La influència estètica i artística.....	39
4.2.4. Impacte en la percepció del crim real.....	39
4.2.4.1. Distorsió estadística i mediàtica.....	39
4.2.4.2. La confiança i desconfiança en les institucions.....	40
4.2.4.3. El valor educatiu i preventiu.....	40
5. CASOS REALS.....	41
5.1. Ted Bundy.....	41
5.1.1 Les seves víctimes.....	41
5.1.2 El seu modus operandi.....	42
5.1.3 El seu perfil criminal.....	43
5.1.4 Curiositats.....	44
5.2. Jeffrey Dahmer.....	46
5.2.1. Les seves víctimes.....	46
5.2.2. El seu modus operandi.....	47
5.2.3. El seu perfil criminal.....	48

5.2.4. Curiositats.....	49
5.3. John Wayne Gacy.....	50
5.3.1. Les seves víctimes.....	50
5.3.2. El seu modus operandi.....	51
5.3.3. El seu perfil criminal.....	52
5.3.4. Curiositats.....	53
6. ESTUDI D'UNA SÈRIE.....	54
6.1. Recollida i anàlisi de dades.....	54
6.2. Anàlisi del comportament criminal.....	55
6.3. Construcció del perfil psicològic.....	56
6.4. Comparació amb casos anteriors.....	57
6.5. Aplicació del perfil a la investigació.....	57
6.6. Conclusió general.....	58
7. ENQUESTA A LA POBLACIÓ.....	59
7.1 Explicació de l'objectiu.....	59
7.2 Realització de l'enquesta.....	59
7.3 Conclusions de l'enquesta.....	60
8. CONCLUSIONS FINALS.....	62
8.1. Confirmació o no de la hipòtesi inicial.....	62
8.2. Dificultats, noves possibilitats i preguntes obertes.....	62
9. BIBLIOGRAFIA.....	64
9.1. Llibres.....	64
9.2. Material audiovisual.....	65

9.3. Recursos electrònics.....	65
10. ANNEXOS.....	74
10.1. Annex I - Taula assassinats registrats de Ted Bundy.....	74
10.2. Annex II - Taula assassinats registrats de Jeffrey Dahmer.....	77
10.3. Annex III - Taula assassinats registrats de John Wayne Gacy.....	80
10.4. Annex IV - Enquesta.....	83
10.5. Annex V - Gràfiques enquesta.....	92

1. INTRODUCCIÓ

1.1. Motivació

Quan som petits, tots tenim un somni, el qual va canviant amb el temps. Algunes persones somien en convertir-se en futbolistes, astronautes, cantants, però jo sempre he sentit una fascinació especial pel món dels crims i els misteris que els envolten.

Sempre m'ha intrigat entendre què porta una persona a cometre un acte tan extrem, què passa pel seu cap i quines són les motivacions que la impulsen. Aquesta fascinació no ha desaparegut amb el temps, sinó que la meva curiositat sobre aquest tema ha crescut a mesura que he anat aprenent el funcionament del món.

Quan vaig començar a pensar en el tema del meu treball de recerca, sabia que volia escollir alguna cosa que realment em motivés, un tema que m'apassionés i que em permetés conèixer aquest món. Després de reflexionar, em vaig adonar que no hi havia millor opció que centrar-me en una de les coses que sempre m'han fascinat, la criminalística, però després d'investigar sobre el tema, em vaig decantar per la criminologia psicològica, una branca de la ciència que sempre m'ha agradat, però que mai he sabut si voldria estudiar-la. Aquesta elecció no és simplement per interès acadèmic, sinó perquè és una possible elecció de cara al meu futur.

1.2. Objectius proposats i hipòtesi de treball

L'objectiu principal d'aquest treball de recerca és realitzar una recerca comparativa entre els perfils criminals psicològics amb característiques psicopàtiques i utilitzats en criminologia que s'ajusten a la realitat i els que són representats a la ficció i com aquesta influeix en la percepció que té el públic.

Es busca comprendre com la psicopatologia explica el comportament dels assassins en sèrie, com es construeixen els perfils criminals i de quina manera les sèries, pel·lícules i llibres modifiquen la percepció social sobre aquests conceptes.

Aquesta recerca pretén unir tres àmbits fonamentals: la base científica dels perfils criminals, la seva representació dins la ficció audiovisual i literària i la influència que aquesta representació té en la percepció del públic.

Per assolir aquest propòsit, s'han establert els següents objectius:

- ❖ Explicar què és la psicopatologia i classificar els diferents tipus de psicòpates.
- ❖ Definir el concepte d'assassí en sèrie des de la psicopatologia, examinant quins elements el caracteritzen.
- ❖ Descriure què són els perfils criminals, la seva història, la seva classificació i com elaborar-los des d'una perspectiva psicològica.
- ❖ Investigar la representació als llibres, pel·lícules i sèries, observant la construcció dels personatges, els arquetips i com s'escenifica el crim.
- ❖ Examinar la influència que té la ficció criminal en les persones, tenint en compte la tecnologia, la creixent fascinació pels crims i la creació de mites.
- ❖ Explicar els efectes psicològics i socioculturals de la ficció criminal, examinant la influència a la cultura i l'impacte a la percepció de les persones.
- ❖ Analitzar tres casos reals d'assassins en sèrie considerats psicòpates, centrant-se en com es van construir els seus perfils criminals.
- ❖ Examinar la representació dels perfils criminals en sèries, comparant els recursos narratius i la manera com la ficció adapta o exagera la realitat.
- ❖ Comprovar com la ficció influeix en la percepció social de la criminologia, identificant fins a quin punt el públic associa el que veu a les pantalles amb el que passa realment, realitzant una enquesta a la població.

Aquesta recerca parteix de la hipòtesi que conèixer els perfils criminals establerts a la psicopatologia científica són una eina essencial per comprendre el comportament dels assassins en sèrie i ajudar a la seva identificació, però la seva representació a la ficció tendeix a exagerar o simplificar el procés real. Aquesta distorsió pot alterar la percepció que té la societat sobre la criminologia, fent que moltes persones creguin que els perfils es creen de manera ràpida i infal·lible, com sovint es mostra a les sèries o pel·lícules.

Per tant, aquest treball vol determinar fins a quin punt la ficció ha influenciat la visió col·lectiva del crim i de la figura del criminòleg, i si aquesta influència pot afectar la comprensió de la psicopatologia i de la feina real dels professionals que analitzen la ment criminal.

1.3. Metodologia

Aquest treball de recerca es divideix en una part teòrica i una part pràctica, amb l'objectiu d'establir una connexió clara entre el coneixement científic i la percepció social del crim.

La part teòrica es dividirà en tres marcs teòrics. En el primer marc lloc s'investigarà la psicopatologia aplicada a la criminologia, amb especial atenció als assassins en sèrie i la seva classificació psicològica. Es definirà el concepte de psicòpata i s'explicaran els diferents tipus existent. Posteriorment, s'estudiarà la història i el desenvolupament dels perfils criminals, analitzant els seus tipus i el procés de creació d'un d'aquests tipus.

A continuació, en el segon marc teòric es recollirà la representació de la criminologia i dels perfils criminals que es fan en la ficció, a partir de l'anàlisi de sèries, pel·lícules i llibres del gènere criminal. Aquesta anàlisi permetrà observar com la ficció transforma la realitat per adaptar-la a la narrativa i a l'entreteniment, i quins elements exagera o simplifica.

Per últim, el tercer marc teòric se centrarà en la percepció social de la criminologia, és a dir, en com el públic entén els perfils criminals i fins a quin punt aquesta comprensió està influenciada per la ficció. Aquesta part servirà de base per a la recollida de dades empíriques en la part pràctica.

A la part pràctica, aplicant els coneixements adquirits en el marc teòric, s'analitzaran casos reals que estudien tres assassins en sèrie considerats psicòpates, examinant els perfils criminals elaborats pels experts i com aquests van contribuir a la seva identificació.

Així mateix, es farà una comparació amb la ficció, després de visionar una sèrie de temàtica criminal per comparar els mètodes de perfilació que s'hi mostren amb els procediments reals, destacant les diferències entre la realitat científica i la dramatització audiovisual.

I per acabar, una enquesta a la població, a partir d'un qüestionari on es presentarà un cas fictici d'un assassí en sèrie. Les persones participants hauran d'intentar identificar el perfil del criminal basant-se en la seva intuïció, la informació proporcionada o en els coneixements adquirits a

través de la ficció. Aquesta prova permetrà mesurar fins a quin punt la percepció del públic està condicionada per les representacions mediàtiques.

D'aquesta manera, es combina la investigació científica i teòrica amb l'observació empírica i comparativa, amb l'objectiu final de comprovar si la ficció altera la visió que la societat té sobre la criminologia i si aquesta distorsió afecta la manera com s'entén el paper dels perfils criminals dins la investigació real.

2. ÀMBIT CIENTÍFIC

Aquest primer apartat se centra en la base teòrica i psicològica que sustenta l'estudi de la ment criminal. S'hi analitza la psicopatologia com a ciència encarregada d'explicar els trastorns mentals que poden influir en la conducta delictiva, així com la classificació dels psicòpates i els factors que poden conduir un individu a convertir-se en assassí en sèrie. També s'examina la història i l'evolució de la perfilació criminal com a eina d'investigació, descrivint-ne els tipus, els mètodes i la seva aplicació dins la criminologia. Aquest apartat estableix, doncs, el fonament científic sobre el qual es construeix la resta de la recerca.

2.1. Psicopatologia

La psicopatologia és una branca de la psicologia i la psiquiatria que es dedica a l'estudi dels trastorns mentals. Aquesta disciplina no està limitada únicament a identificar i classificar els diferents trastorns, sinó que també busca aprofundir en les seves causes, en la manera com es manifesten i com poden evolucionar al llarg del temps.

Un dels objectius principals de la psicopatologia és estudiar el comportament humà quan aquest es desvia del que es considera normatiu o funcional dins d'un context determinat. Això implica analitzar patrons anòmals de pensament, emoció i conducta, tant en infants com en adults, i descriure com afecten la vida quotidiana de les persones.

També s'encarrega d'explorar els factors que contribueixen a la seva aparició, com poden ser predisposicions genètiques, alteracions neurobiològiques, experiències traumàtiques, estrès ambiental o influències socioculturals.

2.1.1. Tipus de psicòpates

❖ **Psicòpata mancat de principis**

Caracteritzats per una manca de valors ètics i morals, sovint associat a trets narcisistes. Mostren una actitud egocèntrica i deslleial, amb una clara indiferència pel benestar dels altres. Són experts a manipular i explotar els altres per al seu benefici personal, utilitzant mentides elaborades per aconseguir els seus objectius. No experimenten sentiments de culpa ni tenen consciència social, i gaudeixen enganyant els altres.

❖ **Psicòpata seductor**

Es distingeix per una aparença amigable i sociable que amaga una gran impulsivitat, ressentiment i desconfiança cap als altres. Busquen constantment l'atenció, sovint a través

de la seducció, però les seves relacions són superficials i inestables. Són deshonestes i calculadors, i no admeten febleses en els altres. Busquen obtenir el que els convé mitjançant la manipulació, sense preocupar-se pel benestar aliè.

❖ **Psicòpata malèvol**

Aquest perfil és comú entre assassins en sèrie i altres delinqüents violents. Són extremadament hostils i venjatius, i actuen amb una crueltat freda i un desig constant de venjança per greuges reals o imaginaris. Tot i comprendre racionalment conceptes com la culpa o la moral, no els experimenten emocionalment. No perden la consciència de les seves accions i continuen fins a assolir els seus objectius destructius.

❖ **Psicòpata tirànic**

És un dels més perillosos. Són intimidatoris i destructius, i es veuen estimulats per la resistència o la feblesa dels altres, la qual cosa incrementa els seus atacs en lloc de disminuir-los. Obtenen un plaer especial en forçar les seves víctimes a sotmetre's.

❖ **Prenedor de riscos**

Aquest tipus de psicòpata es caracteritza per la seva impulsivitat i recerca constant de sensacions noves. S'involucra en situacions de risc per sentir-se viu, mostrant-se temerari i insensible davant situacions que generarien por en altres persones. Tot i que poden imposar-se una autodisciplina, sempre busquen canvis i no els preocupen les conseqüències dels seus actes sobre els altres.

❖ **Psicòpata cobejós**

La seva motivació principal és engrandir-se i obtenir retribucions. Són persones que senten que la vida no els ha donat el que mereixen, i a través d'actes criminals busquen compensar aquest buit. Racionalitzen els seus actes com una restauració de l'equilibri alterat. Són envejosos, agressius i gaudeixen del dolor aliè, mai sentint-se completament satisfets.

❖ **Psicòpata feble**

Presenta una conducta d'evasió i dependència. Projecten una imatge de falsa seguretat que amaga una gran inseguretat. Les seves agressions solen ser una manera de demostrar la seva manca de por i adoptar el rol d'agressor. Mantenen una actitud intimidatòria per mostrar al món que és perillós enfrontar-se a ells.

❖ **Psicòpata explosiu**

Caracteritzat per esclats sobtats d'hostilitat extrema, sovint relacionats amb el trastorn explosiu intermitent. La seva conducta “explota” de manera que no dona lloc a temps de contenció, provocant submissió i passivitat en la víctima.

❖ **Psicòpata aspre**

Mostra el seu rebuig als altres de manera passiva i indirecta. Solen tenir discòrdies constants amb els altres, magnificant petites accions per estar immersos en disputes amargues. Tenen pocs remordiments o sentiments de culpa, i gaudeixen contrariant els altres, utilitzant arguments per frustrar i humiliar les persones amb qui interactuen.

2.1.2. Com es defineix a un assassí serial segons la psicopatologia

Els assassinats en sèrie han estat estudiats tant en el camp de la criminologia com en la psicologia forense, ja que aquests comportaments reiterats de violència extrema no es poden explicar únicament com a actes delictius aïllats. Des d'una perspectiva psicopatològica, es reconeix que darrere d'aquests crims hi ha una estructura interna anormal que condueix l'individu a actuar de manera reiterada.

2.1.2.1. Criteris

❖ **Nombre de víctimes**

Es considera que un assassí en sèrie és aquell que comet almenys tres assassinats. Aquest criteri, tot i que pot variar en funció dels estudis, serveix per diferenciar aquesta conducta d'altres formes de violència o assassins que actuen en massa.

❖ **Interval de refredament**

És un lapsus de temps, que pot oscil·lar entre dies, setmanes o fins i tot anys, indica que l'acte homicida no és impulsivament reiterat en una mateixa acció, sinó que respon a una necessitat interna recurrent que es manifesta en diferents moments. La repetició dels crims després d'un període d'inactivitat reforça la idea que hi ha un impuls psíquic continu que impulsa l'individu a tornar a actuar.

❖ **Motivació interna**

Més que matar per un raonament extern, aquests individus es veuen impulsats per una gratificació emocional profunda. Aquesta satisfacció pot derivar del sentiment de poder, de control o de la necessitat de restablir una autoestima distorsionada, sovint relacionada amb experiències traumàtiques prèvies. Així, la violència es converteix en un mecanisme de compensació i reafirmació personal que es repeteix de forma ritualitzada.

2.1.2.2. Aspectes psicològics i patològics

❖ **Trastorns de la personalitat associats**

Molts assassins en sèrie presenten trets de trastorns de la personalitat, especialment característics de la psicopatia o del trastorn antisocial de la personalitat. Aquestes característiques inclouen una profunda manca d'empatia, la incapacitat per sentir remordiment i una fredor emocional que els permet actuar sense experimentar sentiments de culpa. La màscara de seny —conceptualitzada per autors com *Hervey Cleckley*¹— descriu com aquests individus poden aparèixer molt normals en la seva interacció social, tot i que en l'àmbit intern la seva estructura emocional és altament desviada.

❖ **Models explicatius i classificacions**

Els estudis forenses han permès distingir dos models principals en la conducta dels assassins en sèrie:

- **Assassins organitzats:** Aquests individus solen tenir una alta capacitat intel·lectual i planifiquen els seus crims amb cura. La seva conducta és metòdica, amb un alt grau de control, la qual cosa els permet ocultar les proves i mantenir una aparença de normalitat.
- **Assassins desorganitzats:** En canvi, aquests actuen de manera impulsiva i amb menor planificació. Són menys capaços de mantenir control sobre el seu entorn i sovint deixen evidències a l'escena del crim.

En molts casos, es poden trobar trets de tots dos models, classificant-se aquests individus com a “mixtos”, ja que poden presentar fases de planificació que es descontrolen a mesura que avança la seva conducta homicida.

¹Hervey Milton Cleckley va ser un psiquiatre nord-americà i pioner de la investigació sobre psicopatia. Publicà el 1941 un llibre anomenat *The Mask of Sanity*, que anys després va ajudar a establir les principals característiques del comportament psicopàtic basat en el seu treball.

2.1.2.3. Factors predisposats i contribuents

❖ Aspectes biològics

Diversos estudis han indicat que els desequilibris neurobiològics, com ara alteracions en els nivells de serotonina i dopamina, poden influir en el control dels impulsos i en la regulació emocional. Aquests desequilibris, combinats amb factors genètics, poden predisposar un individu a tenir una reacció agressiva i antisocial, facilitant la manifestació de comportaments violents.

❖ Factors ambientals

Experiències traumàtiques durant la infància, com abusos físics, sexuals o psicològics, han estat associades amb la formació de conductes antisocials. Una socialització desadaptada, la manca de figures d'autoritat positives o un entorn familiar inestable poden contribuir a la incapacitat per desenvolupar empatia i a la internalització de la violència.

❖ Interacció complexa de factors

La definició psicopatològica reconeix que no existeix una única causa per als assassinats en sèrie. La interacció entre factors biològics i ambientals és el que configura el perfil de l'individu que repeteix aquests crims. Aquesta combinació única de predisposicions i experiències adverses explica per què només un petit percentatge de persones exposades a factors de risc acaba manifestant aquesta conducta extremadament violenta i reiterada.

2.1.2.4. Implicacions per a l'estudi i el tractament

❖ Rellevància diagnòstica

El coneixement dels trets psicopatològics dels assassins en sèrie és fonamental per a la seva avaluació forense. Instruments com l'escala *PCL-R (Psychopathy Checklist-Revised)*² de Robert Hare³ ajuden a identificar els trets de psicopatia i, per tant, a elaborar perfils que facilitin la detecció i intervenció clínica d'aquestes persones. Això és clau no sols per a la captació i el processament judicial, sinó també per desenvolupar estratègies terapèutiques, encara que la rehabilitació dels casos més greus continua sent un desafiament.

²És un instrument d'avaluació clínica i forense reconegut internacionalment per mesurar trets psicopàtics.

³Robert D. Hare és un doctor en psicologia i investigador de renom al camp de la psicologia criminal. És professor emèrit de la Universitat de Colúmbia Britànica, on els estudis s'han centrat en psicopatologia i psicofisiologia.

❖ Limitacions i debats actuals

Malgrat que la majoria dels assassinats en sèrie presenten trets psicopàtics, hi ha controvèrsies entre els experts respecte a si tots aquests casos poden ser explicats exclusivament per la psicopatia o si altres trets, com el trastorn sàdic de la personalitat, també tenen un paper important. La variabilitat en la manifestació dels trets i la complexitat de la interacció de factors subjacents generen debats tant en la definició diagnòstica com en les possibilitats d'intervenció terapèutica.

2.2. El perfil criminal

Els perfils criminals són una eina d'investigació criminològica que busca inferir les característiques personals, psicològiques i socials d'un delinqüent desconegut a partir de l'anàlisi de la seva conducta criminal, especialment a l'escena del crim. Aquest procés implica la recopilació i interpretació de dades com el modus operandi, la selecció de víctimes, la violència exercida i altres indicis per elaborar una hipòtesi sobre l'autor del delictes. Tot i que no identifiquen directament el culpable, els perfils criminals poden orientar les investigacions i reduir el nombre de sospitosos.

2.2.1. Història dels perfils criminals

La pràctica de la perfilació criminal té els seus orígens al segle XIX. Un dels primers intents documentats va ser el del *Dr. Thomas Bond*⁴, qui el 1888 va elaborar un perfil del famós assassí en sèrie conegut com a Jack l'Esbudellador. Més endavant, l'any 1950, el psiquiatre *James Brussel*⁵ va crear un perfil que va ajudar a capturar el “Mad Bomber” de Nova York. Als anys setanta, l'FBI va establir la seva Unitat de Ciències del Comportament a Quantico, Virgínia, per desenvolupar tècniques sistemàtiques de perfilació criminal. Experts com *John Douglas*⁶, *Robert Ressler*⁷ i *David Canter*⁸ van contribuir significativament a la metodologia i aplicació dels perfils criminals en la investigació de delictes violents.

⁴Thomas Bond va ser un cirurgià britànic, conegut perquè va treballar en el cas policial d'en Jack l'Esbudellador per compte del Metropolitan Police Service de Londres.

⁵James Brussel va ser un psiquiatre nord-americà pioner en la perfilació criminal. El seu mètode consistia a deduir la personalitat i hàbits del criminal a partir del comportament i l'escena del crim.

⁶John E. Douglas és un policia nord-americà retirat, exagent de l'FBI, i va ser un dels primers a fer servir i elaborar perfils criminològics de criminals perillosos.

⁷Robert K. Ressler va ser un agent de l'FBI i escriptor nord-americà. Va jugar un paper destacat en la creació de perfils psicològics de delinqüents violents als anys setanta i sovint se li acredita com el creador del terme “assassí en sèrie”.

⁸David Canter és un psicòleg britànic pioner en la perfilació criminal científica. Va desenvolupar la perfilació geogràfica i la psicologia investigativa per analitzar i predir el comportament dels criminals.

2.2.2. Tipus de perfils criminals

Els perfils criminals es poden classificar segons la metodologia emprada en la seva elaboració:

❖ **Perfilació inductiva**

Es basa en l'estudi de casos prèviament resolts per identificar patrons comuns entre delinqüents. Aquesta informació s'utilitza per inferir característiques d'un autor desconegut en un cas similar. És útil quan es disposa d'una base de dades àmplia de casos anteriors.

❖ **Perfilació deductiva**

Analitza detalladament l'escena del crim, la víctima i altres evidències específiques del cas per construir un perfil únic de l'agressor. Aquest mètode requereix una interpretació acurada de les proves disponibles i és particularment útil en casos complexos o sense precedents similars.

❖ **Perfil geogràfic**

Estudia la ubicació dels crims per determinar l'àrea de residència o activitat de l'agressor. Aquesta tècnica ajuda a delimitar zones de cerca i pot ser combinada amb altres mètodes de perfilació.

❖ **Perfilació psicològica**

Se centra en les característiques psicològiques i emocionals de l'agressor, com ara trastorns mentals, motivacions i trets de personalitat. Aquest enfocament és especialment útil per comprendre el comportament de delinqüents amb conductes atípiques o rituals.

Cada tipus de perfilació aporta una perspectiva diferent i pot ser utilitzat de manera complementària per obtenir una visió més completa de l'agressor i facilitar la seva identificació.

2.2.3. Com es fa un perfil criminal psicològic

La perfilació criminal psicològica és una disciplina que combina coneixements de psicologia, criminologia i investigació forense per inferir les característiques psicològiques, conductuals i socials d'un delinqüent desconegut. Aquest procés és especialment útil en casos de delictes greus o en sèrie, com homicidis o agressions sexuals, on la comprensió del comportament de l'agressor pot orientar la investigació.

2.2.3.1. Recollida i anàlisi de dades

El primer pas consisteix a recopilar tota la informació disponible relacionada amb el crim. Això inclou:

- ❖ **Escena del crim**

Anàlisi detallada del lloc on es va cometre el delictes, incloent-hi la disposició dels objectes, signes de lluita, punts d'entrada i sortida, i qualsevol altra evidència física.

- ❖ **Modus operandi**

Estudi de les tècniques i mètodes utilitzats pel delinqüent per cometre el crim. Aquest aspecte pot variar amb el temps, ja que el criminal pot adaptar-se o evolucionar en les seves tècniques.

- ❖ **Firma del delinqüent**

Identificació de comportaments repetitius i únics que reflecteixen les motivacions i necessitats psicològiques del criminal. A diferència del modus operandi, la firma sol mantenir-se constant al llarg del temps.

- ❖ **Victimologia**

Estudi de les característiques de la víctima per entendre per què va ser escollida i com es relaciona amb el criminal. Això pot proporcionar pistes sobre la relació entre el delinqüent i la víctima, així com sobre possibles motivacions per al crim.

2.2.3.2. Anàlisi del comportament criminal

Aquesta etapa implica l'estudi detallat de les accions i decisions del delinqüent abans, durant i després del crim. Factors com la selecció de la víctima, el nivell de violència i el comportament post-crim són crucials per comprendre la mentalitat i les motivacions del delinqüent.

2.2.3.3. Construcció del perfil psicològic

Amb tota la informació recopilada, els experts en perfils psicològics criminals construeixen una descripció detallada del delinqüent. Això inclou:

- ❖ **Característiques físiques:** Edat, gènere, complexió física, etc.

- ❖ **Característiques emocionals i conductuals:** Trastorns mentals, trets de personalitat, nivells d'empatia, capacitat de control emocional, etc.

- ❖ **Patrons de comportament i motivacions:** Impulsivitat, planificació, motivacions sexuals o de poder, etc.

Aquest perfil ajuda a orientar les línies d'investigació, identificar possibles sospitosos i establir estratègies d'interrogatori adaptades a les característiques psicològiques de l'agressor.

2.2.3.4. Comparació amb casos anteriors

En alguns casos, els perfils psicològics criminals es comparen amb perfils de casos anteriors per identificar possibles similituds i connexions. Això pot ajudar els investigadors a establir patrons de comportament i a vincular casos.

2.2.3.5. Aplicació del perfil a la investigació

El perfil elaborat s'utilitza per orientar les línies d'investigació, identificar possibles sospitosos i establir estratègies d'interrogatori adaptades a les característiques psicològiques de l'agressor. També pot ajudar a prevenir futurs delictes mitjançant la comprensió dels patrons de conducta.

3. ÀMBIT FICCIONAL

En aquesta part, el treball aborda la representació del crim dins l'àmbit cultural i mediàtic, centrant-se en llibres, pel·lícules i sèries de ficció. Es busca entendre com aquests formats narratius construeixen i interpreten la figura del criminal, la víctima i l'investigador, així com quins arquetips i recursos visuals o simbòlics utilitzen per generar tensió i interès. Aquest apartat serveix per contrastar el coneixement científic amb la seva representació cultural.

3.1. Representació en llibres i pel·lícules

El gènere de la ficció criminal ha estat present en la literatura i el cinema des de fa segles. El crim com a tema argumental atrau al públic i ha estat “*un tema popular als mitjans – sigui realitat o ficció – des del segle XVII*”⁹. En llibres i pel·lícules es tendeix a representar delictes greus i violents amb gran detall i dramatisme. Sovint aquestes narracions mostren un risc de ser víctima molt més gran que el que indiquen les estadístiques reals; els mitjans (incloent-hi ficció) focalitzen majoritàriament en delictes violents i espectaculars, amb víctimes sovint representades com a gent blanca de classe mitjana (especialment dones i infants).

3.1.1. Construcció dels personatges

La manera com se'ns presenten els personatges en la ficció criminal —sigui com a criminals, víctimes o investigadors— no és neutra, és a dir, està farcida de convencions, simbologies i expectatives culturals.

A continuació es desgrana aquesta construcció en tres nivells: el criminal, la víctima i l'investigador.

3.1.1.1. El criminal com a protagonista

En moltes obres literàries i cinematogràfiques, el criminal ocupa una posició central: no només com a antagonista, sinó com a motor de la trama. Antigament, la figura es representava com a “altres” absoluts, monstres que encarnaven la transgressió radical. Per exemple, en relats clàssics el mal era sovint externalitzat. Amb el temps, però, la ficció ha abordat el criminal des d'una perspectiva psicològica, fent-lo més “humà” i complex.

⁹Crime and media. University of Glasgow: The Scottish Centre for Crime & Justice Research, 2022.

Un exemple literari exemplar és *Crim i càstig*¹⁰, on la culpa, la moral i la contradicció interior es converteixen en elements centrals. En cinema, títols com *Seven*¹¹ o *El silencio de los corderos*¹² introdueixen criminals meticolosos, carismàtics i amb motivacions més enllà de la violència senzilla.

Segons García-Mainar, el cinema criminal contemporani “*ha transformat l’assassí en un reflex distorsionat de la humanitat mateixa*”¹³. Aquesta transformació implica que el públic pugui empatitzar parcialment o sentir curiositat pel mal, un canvi respecte del “mal extrem” descaradament exterioritzat.

3.1.1.2. La víctima i el paper emocional

Les víctimes en la ficció criminal assumeixen paper simbòlic: innocents, en perill, sovint dones o infants, per tal que l’impacte emocional es maximitzi. Aquesta representació genera empatia i situacions de vulnerabilitat que enforteixen la tensió dramàtica. En obres més modernes, la víctima també pot tenir veu pròpia, transformar-se en supervivent o narradora —per exemple, en novel·les com *Gone Girl*¹⁴ on l’arquetip de la víctima dòcil es trenca per un gir narratiu.

El rol de la víctima, doncs, esdevé sociocultural: es reflecteix una idea de la indefensió i al mateix temps una crítica a l’estat de vulnerabilitat social.

3.1.1.3. L’investigador i l’expert en perfilació criminal

L’investigador —detectiu, policia— sovint funciona com a pont entre la societat i la simplificació del crim. Representa la raó, l’ordre i la veritat. En la literatura clàssica i el cinema antic es mostrava un detectiu racional sense fissures. En l’actualitat, els investigadors reben traumes, límits ètics, conflictes interns: la ficció retrata l’heroi fracturat, la llum que juga amb la foscor.

*Knight*¹⁵ descriu l’investigador com una “metàfora del coneixement humà” que intenta imposar lògica sobre el misteri. L’aparició de l’expert en perfilació criminal al cinema i la novel·la criminal —personatges especialistes que analitzen comportaments, motius i patrons delictius—

¹⁰ Novel·la de Fyodor Dostoievski, publicada l’any 1866

¹¹ Pel·lícula creada per David Fincher l’any 1995.

¹² Novel·la de misteri i terror escrita per Thomas Harris el 1988 i pel·lícula creada per Jonathan Demme l’any 1991.

¹³ *Contemporary Hollywood Crime Film and the New Individualism*. European Journal of American Studies, 2009.

¹⁴ Pel·lícula basada en el llibre de Gillian Flynn, creada per David Fincher l’any 2014.

¹⁵ Llibre *Crime Fiction, 1800–2000: Detection, Death, Diversity*. 2010.

amplia la representació: l'interès ja no és només “qui va cometre el crim”, sinó “per què el va cometre” i “qui és”.

3.1.2. Arquetips

Els arquetips narratius són figures simbòliques recurrents que apareixen per donar consistència narrativa i cultural al relat criminal. A continuació es detallen alguns dels més habituals:

❖ **L'investigador sagaç**

El protagonista que resol el misteri. Pot ser un detectiu privat, un policia veterà, o un amateur brillant. Actua com a contrapès del criminal i acostuma a tenir una personalitat idealitzada (geni deductiu, fort sentit de la justícia).

❖ **L'ajudant o confident**

Un personatge secundari que acompanya el detectiu i ajuda a fer comprensible la investigació.

❖ **El criminal o assassí**

L'antagonista principal, amb una “ment mestra” de l'engany. Pot ser un lladre, un psicòpata, un assassí en sèrie, un mafiós o un conspirador. Aquest personatge inicialment crea el conflicte i impulsa la trama amb el seu crim. Sovint té intel·ligència alta i motivacions ocultes, però també pot tenir punts febles que el denuncien.

❖ **La víctima tipus**

Les víctimes en la ficció criminal solen encaixar en estereotips emocionals. Sovint són dones joves de classe mitjana o nens, el que accentua l'impacte moral del crim. També hi ha víctimes que simbolitzen oripell (magnats, polítics, celebritats) per qüestionar la moral social.

❖ **La dona fatal o còmplice**

No només en *entorns noirs*¹⁶, sinó, generalment, hi ha personatges femenins amb rol seductor o insospitat que influeixen en la trama (una vídua misteriosa, una exenamorada venjativa, o una confiança traïda).

¹⁶L'entorn noir és un gènere de crim amb arrels al Nordic Noir, o cinema negre nòrdic, que es caracteritza per històries fosques, complexes i psicològiques ambientades sovint en paisatges freds.

❖ L'expert en perfilació criminal forense

Personatges més recents, populars especialment en cinema i sèries modernes, amb habilitats científiques per analitzar proves (criminalistes, forenses de CSI, agents de l'FBI especialitzats). Aquests arquetips acostumen a tenir una preparació acadèmica alta i un caràcter excèntric o obsessiu en la feina (gests i taques detallistes en l'escena del crim).

En conjunt, aquests arquetips narratius s'entrecreuen per generar expectació: els guionistes juguen amb rols previsibles, però, sovint, introdueixen girs inesperats (un còmplice impensable, la víctima que sobreviu, etc.).

3.1.3 Escenificació del crim

La forma com la ficció escenifica el crim —la narrativa, l'espai, l'estètica— és clau per entendre l'atractiu i la repercussió d'aquest tipus de relat.

3.1.3.1. El crim com a espectacle visual i moral

El cinema utilitza recursos estètics per intensificar l'impacte del crim: plans detallats, ambientació fosca, so inquietant, enquadraments que generen malson. En thrillers com *Seven* o *Memories of Murder*¹⁷, la violència no és només física, sinó simbòlica: la brutícia moral, la corrupció social, l'abandonament. En aquest sentit, la ficció criminal assumeix el crim com a ritual i exposició emocional. Com García-Mainar assenyala, el cinema criminal “*reflecteix l'ansietat de l'individu davant l'ordre social canviant*”¹⁸.

3.1.3.2. El simbolisme i la moral del crim

El crim a la ficció sovint no només serveix com a fet violent, sinó com a metàfora d'una falla social, moral o existencial. A *American Psycho*¹⁹, l'assassí es converteix en símbol del buit i la superficialitat del capitalisme; a *El nom de la rosa*²⁰, el crim és vehicle de poder i coneixement. Aquesta capa simbòlica permet que el relat criminal transcendeixi el fet particular i explori temes generals.

¹⁷Pel·lícula dirigida per Bong Joon-ho l'any 2004.

¹⁸Ibid. Pàg. 20.

¹⁹Llibre per Bret Easton Ellis l'any 1991, adaptada a una pel·lícula dirigida per Mary Harron l'any 2000.

²⁰Novel·la per Umberto Eco l'any 1980.

3.1.3.3. El realisme forense i el detall científic

A partir dels anys noranta i sobretot amb l'apogeu de la televisió i del cinema procedimental, la representació del crim incorpora detalls forenses (ADN, empremtes, autòpsies, bases de dades) i això impacta la percepció del públic sobre com narrem el crim. Leane assenyala que aquest “*realisme forensic*”²¹ respon a la fascinació col·lectiva per la ciència aplicada al crim. Això genera expectacions específiques sobre la investigació i la resolució del crim en la ficció.

3.2. Representació en sèries

La ficció televisiva ha esdevingut una de les principals formes de difusió de la criminalitat i de la psicologia criminal al segle XXI. Les sèries permeten desenvolupar els personatges i els seus conflictes interns amb una profunditat que el cinema sovint no pot assolir per limitacions temporals. Això ha generat un nou espai narratiu on el crim ja no és només un fet puntual, sinó un procés que s'analitza des de múltiples perspectives —la víctima, el criminal, l'investigador i, sobretot, l'espectador.

3.2.1. Construcció dels personatges

Els personatges de les sèries criminals modernes han evolucionat des del detectiu clàssic fins a figures amb gran complexitat psicològica, sovint amb trets antisocials o traumes personals que reflecteixen la línia difusa entre el bé i el mal.

3.2.1.1. El criminal serial i la seva humanització

A diferència de les representacions cinematogràfiques, les sèries ofereixen temps per aprofundir en les motivacions del criminal. *Dexter*²² mostra un assassí en sèrie que actua segons un “codi moral” i que treballa com a forense, un clar exemple del que Greco defineix com a “*desdoblament de la identitat criminal*”²³.

²¹*Reading Forensic Fiction: Science, Evidence and the Law in Contemporary Crime Narratives*. Cambridge University Press, 2016.

²²Sèrie basada en les novel·les de Jeff Lindsay, creada per James Manos Jr, en emissió des de l'any 2006 fins a l'any 2013.

²³*Criminal Identities and Serial Narratives: Television's New Anti-Heroes*. Palgrave Macmillan, 2018.

A *Hannibal*²⁴, el Dr. Hannibal Lecter es converteix en una figura gairebé estètica del mal: culte, refinat i filosòfic, però també monstruós. Aquesta humanització del criminal crea un vincle paradoxal amb l'espectador, que arriba a admirar la seva intel·ligència mentre rebutja els seus actes.

3.2.1.2. Els investigadors i la seva fragilitat

Sèries com *True Detective*²⁵ o *Mindhunter*²⁶ trenquen amb el model clàssic de l'heroi infal·lible. Els protagonistes —Rust Cohle, Holden Ford o Bill Tench— són homes inestables, obsessionats, atrapats entre la seva vida personal i la seva feina. Tal com apunta Esquenazi, “la fragilitat emocional del detectiu modern és un reflex del desencant postmodern amb la veritat i la moral”²⁷.

A més, la inclusió de dones investigadores en sèries com *The Fall*²⁸ o *Broadchurch*²⁹ aporta una mirada empàtica i alhora analítica, qüestionant els rols de gènere i la representació de la víctima.

3.2.1.3. La víctima com a element narratiu actiu

En moltes sèries contemporànies, la víctima deixa de ser una figura passiva. *Broadchurch* o *Unbelievable*³⁰ mostren el trauma, el dol i la lluita per la justícia des del punt de vista de la víctima, posant en relleu el component emocional i social del crim més enllà de l'enigma.

3.2.2. Escenificació del crim

L'escenificació televisiva del crim ha evolucionat cap a un realisme quasi documental, influït per la tecnologia i per la fascinació col·lectiva pel detall forense.

3.2.2.1. El realisme visual i forense

*CSI: Crime Scene Investigation*³¹ va marcar un abans i un després amb la introducció d'elements científics com les proves d'ADN, la balística o la reconstrucció digital. Aquesta estètica

²⁴Sèrie creada per Don Mancini, Michael Rymer, Jesse Alexander i Carol Dunn Trussell, en emissió des de l'any 2013 fins l'any 2015. També és una saga de pel·lícules dirigides per Michael Mann, Brett Ratner, Peter Webber, Jonathan Demme i Ridley Scott i un llibre escrit per Thomas Harris.

²⁵Sèrie creada per Nic Pizzolatto, Issa López i més, en emissió des de l'any 2014 fins a l'actualitat.

²⁶Sèrie creada per Joe Penhall amb la participació de John E. Douglas, Joe Penhall i més, en emissió des de l'any 2017 fins a l'any 2019.

²⁷*Les séries policières: Sociologie d'un genre populaire*. Presses Universitaires de France, 2019.

²⁸Sèrie creada per Allan Cubitt, en emissió des de l'any 2013 fins a l'any 2016.

²⁹Sèrie creada per Chris Chibnall, en emissió des de l'any 2013 fins a l'any 2017.

³⁰Sèrie basada en “*An Unbelievable Story of Rape*”, creada per Susannah Grant, en emissió l'any 2019.

³¹Sèrie creada per Anthony E. Zuiker i Ann Donahue, en emissió des de l'any 2000 fins a l'any 2015.

“hiperrealista” genera en l’audiència una percepció exagerada de l’eficàcia policial —fenomen conegut com l’“efecte CSI”³².

El crim es presenta com una equació resoluble, amb solucions netes i immediates, cosa que contrasta amb la complexitat i lentitud del procés real.

3.2.2.2. L’ús del simbolisme i del paisatge

A sèries com *True Detective* o *The Killing*³³, el paisatge es converteix en un reflex de la ment criminal o de la corrupció social. La foscor, la boira i els espais industrials abandonats reforcen la sensació de desolació i moral trencada. Segons Murray, “*l’espai a la ficció criminal és un personatge més, un mirall de la psicologia col·lectiva*”³⁴.

3.2.2.3. Violència i límits morals

La violència a la televisió moderna és cada cop més explícita, però també més introspectiva.

En lloc de centrar-se només en l’acte, es posa èmfasi en les seves conseqüències emocionals. *Mindhunter* mostra escenes de diàlegs amb assassins reals que fan més inquietant el relat del crim, en explicar-ho amb paraules, no directament, obtenen un resultat més profund que si és mostres directament.

3.2.3. Investigadors i experts en perfilació criminal

L’expert en perfilació criminal és una figura recurrent a la ficció televisiva actual i representa la fusió entre ciència, psicologia i intuïció.

3.2.3.1. Naixement de l’expert en perfilació criminal televisiu

La sèrie *Criminal Minds*³⁵ va popularitzar la figura de l’expert en perfilació criminal de l’FBI. A diferència del detectiu clàssic, aquest professional s’endinsa en la ment del criminal, analitzant patrons, traumes i motivacions. La seva representació combina elements de la psicologia forense real amb dramatitzacions narratives.

³²*CSI and its Effects: Media, Jurors, and the Realities of Forensic Science. New England Law Review*, 2007.

³³Sèrie creada per Veena Sud, en emissió des de l’any 2011 fins a l’any 2014.

³⁴*Visual Geography of Crime: The Landscape of Moral Collapse in Contemporary TV Series. Screen Studies Journal*, 2007.

³⁵Sèrie creada per Jeff Davis, en emissió des de l’any 2005 fins a l’any 2020.

Segons Dowler, aquestes sèries “han contribuït a associar el treball de l’expert amb un do gairebé sobrenatural, més que amb una metodologia científica”³⁶.

3.2.3.2. Realisme versus dramatització

Tot i que sèries com *Mindhunter* busquen fidelitat històrica —basant-se en els primers estudis de perfil criminal dels anys setanta—, moltes altres exageren les capacitats dels investigadors. Aquest contrast entre realitat i ficció afecta la percepció social del crim i crea mites sobre la rapidesa i precisió de les investigacions.

3.2.3.3. L’investigador com a figura moral

L’investigador televisiu sovint simbolitza la lluita entre la raó i el caos. Personatges com *Sarah Linden*³⁷ personifiquen el cost psicològic de “mirar dins del mal”. Això reflecteix una preocupació social més àmplia: fins a quin punt entendre el criminal implica convertir-se en ell.

³⁶*Media Consumption and Public Attitudes Toward Crime and Justice: The relationship between fear of crime, punitive attitudes, and perceived police effectiveness.* [Article] *Journal of Criminal Justice and Popular Culture*, 2003.

³⁷Personatge de la sèrie *The Killing*.

4. ÀMBIT PERCEPTIU

En aquest apartat s'analitza com la ficció criminal influeix en la manera com la societat entén el crim, la justícia i la psicologia dels delinqüents. Es tracta d'examinar els efectes psicològics i socioculturals del consum de ficció criminal, la fascinació pel mal, la glamurització dels criminals i la creació de mites sobre la figura de l'expert en perfilació criminal o l'assassí en sèrie. També s'explora com la tecnologia, els mitjans i les xarxes socials han modificat la percepció col·lectiva del crim real. Aquest enfocament perceptiu tanca el marc teòric establint la connexió entre la ciència, la ficció i la visió social que la població té sobre la criminologia.

4.1. Influència de la ficció criminal

La ficció criminal exerceix una influència profunda sobre la manera com la societat percep el crim, la justícia i la figura del criminal. Des de les novel·les detectivesques del segle XIX fins als *thrillers* i sèries contemporànies, aquestes representacions han modelat la visió col·lectiva del bé i del mal, de la moralitat i de la violència.

El crim ja no és només un acte violent, sinó un element simbòlic que reflecteix la societat, la seva por, els seus desitjos i la seva necessitat de control. Els personatges, els mètodes d'investigació i les estructures narratives que la ficció criminal ha creat, influeixen no sols en l'entreteniment, sinó també en la manera com el públic interpreta el crim real.

Aquest apartat analitza les principals formes d'influència de la ficció criminal: l'impacte de la tecnologia en la percepció de la veritat, la fascinació pel crim com a fenomen cultural, l'atracció per la psicologia criminal i la creació de mites i estereotips que deformen la realitat dels comportaments delictius.

4.1.1. L'efecte de la tecnologia

Amb l'aparició de la tecnologia digital i la ciència forense, la manera com s'expliquen els crims a la ficció ha canviat radicalment. La televisió i el cinema han convertit el laboratori en un escenari central i han fet creure al públic que la tecnologia és infal·lible. Aquest fenomen, que combina fascinació i desinformació, ha tingut efectes reals en la percepció social de la justícia i la criminalística.

4.1.1.1. La revolució forense en la ficció

Des dels anys noranta, la ciència forense ha estat l'eix central de moltes produccions com CSI, *Bones*³⁸ o *NCIS*³⁹. Aquestes sèries van canviar la narrativa criminal clàssica, substituint la intuïció del detectiu per la fredor de les proves científiques. Això va introduir un nou arquetip: l'investigador tecnològic capaç de reconstruir un crim gràcies a empremtes, ADN o simulacions digitals.

Tot i el seu valor pedagògic, aquest model va generar una percepció esbiaixada: el públic va començar a creure que les proves forenses sempre són clares, disponibles i decisives. En la realitat, però, la ciència forense està subjecta a errors humans, limitacions econòmiques i processos molt més lents.

4.1.1.2. La tecnologia com a símbol de veritat i poder

La ficció criminal moderna mostra la tecnologia com un mitjà omnipotent que pot revelar-ho tot. En pel·lícules com *Zodiac*⁴⁰ o *Prisoners*⁴¹, aquesta confiança cega en la tecnologia s'enfronta a la intuïció humana, evidenciant el conflicte entre raó i emoció.

El laboratori i els ordinadors simbolitzen la veritat científica, però també la deshumanització de la investigació. L'espectador aprèn a creure més en les màquines que en la percepció humana, i això reforça la idea que la justícia depèn de dades i no de valors morals o contextos socials.

4.1.1.3. La virtualització del crim i l'impacte mediàtic

Les noves tecnologies han fet del crim un espectacle constant. L'aparició de documentals interactius i sèries basades en fets reals (*Making a Murderer*⁴², *Don't F**k with Cats*⁴³) ha fet que el públic es converteixi en partícip de les investigacions.

Aquesta "virtualització" transforma la relació entre espectador i realitat: el crim deixa de ser una tragèdia per convertir-se en una experiència d'entreteniment. Internet i les xarxes socials han reforçat aquesta tendència, cosa que permet que la societat comentï, analitzi i jutgi casos reals com si fossin ficció.

³⁸Sèrie creada per Hart Hanson, en emissió des de l'any 2005 fins a l'any 2017.

³⁹Sèrie creada per Donald P. Bellisario i Don McGill, en emissió des de l'any 2003 fins a l'actualitat.

⁴⁰Pel·lícula dirigida per David Fincher l'any 2007.

⁴¹Pel·lícula dirigida per Denis Villeneuve l'any 2013.

⁴²Sèrie documental creada per Laura Ricciardi; Moira Demos l'any 2015.

⁴³Sèrie basada en l'assassí Luka Magnotta, creada per Mark Lewis l'any 2019.

4.1.2. Fascinació pel crim

El crim desperta fascinació perquè permet explorar el costat més fosc de la naturalesa humana sense posar en risc la seguretat personal. La ficció ofereix un espai on la por, la curiositat i el desig de comprendre el mal es combinen. Aquesta atracció no només té un component emocional, sinó també social i filosòfic ja que a través del crim, la societat reflexiona sobre la moral, la justícia i els seus propis límits.

4.1.2.1. El crim com a experiència emocional

El públic busca històries criminals perquè li permeten experimentar por i tensió des d'un entorn segur. Aquesta sensació s'anomena catarsi emocional: una manera d'alliberar impulsos interns a través de la ficció. Pel·lícules com *Seven* o *Gone Girl* juguen amb aquesta dinàmica, alternant el rebuig i la curiositat.

La por controlada genera plaer estètic i psicològic perquè permet afrontar el caos des d'una posició de control. Així, el crim es converteix en un mecanisme d'exploració de l'ànima humana.

4.1.2.2. La glamurització del criminal

Molts relats presenten criminals com a figures carismàtiques i sofisticades. Hannibal Lecter o *Patrick Bateman*⁴⁴ són exemples d'assassins elegants i intel·ligents que desperten admiració i repulsió alhora.

Aquest tipus de representacions transformen el mal en una experiència estètica i simbòlica perquè el criminal ja no és només un perill, sinó un reflex del desig, de la moral trencada i de l'ambigüitat humana. Tot i això, aquesta idealització pot normalitzar la violència i fer que la societat percebi el mal com una forma d'expressió artística.

4.1.2.3. El crim com a producte cultural

La comercialització del crim ha arribat a nivells globals. El "*true crime*" ha convertit casos reals en fenòmens mediàtics seguits per milions de persones. Plataformes com Netflix han transformat la violència en un gènere de consum, on el públic es mou entre la indignació i la curiositat.

Malgrat les seves implicacions ètiques, aquest tipus de contingut també té un paper social ja que posa en dubte les institucions, denuncia errors judicials i ofereix una mirada crítica sobre el

⁴⁴Personatge de l'obra *American Psycho*, creada per Bret Easton Ellis.

sistema penal. La fascinació pel crim, per tant, no és només morbosa, sinó que pot esdevenir una forma de consciència col·lectiva.

4.1.3. Fascinació per la psicologia criminal

La psicologia criminal és un dels àmbits que més ha crescut dins la ficció. Les sèries i pel·lícules que analitzen la ment dels assassins han transformat conceptes científics en fenòmens culturals. El públic ja no es limita a veure el crim: vol entendre'l, justificar-lo o, fins i tot, empatitzar-hi. Aquesta fascinació ha popularitzat termes com “psicòpata”, “perfilació” o “trastorn antisocial”, tot i que sovint amb significats simplificats o distorsionats.

4.1.3.1. L'origen de l'interès pel perfil psicològic

A partir dels anys setanta, l'FBI va començar a estudiar patrons de comportament d'assassins en sèrie, creant el primer departament de ciències del comportament. A la ficció, aquest fet va inspirar produccions com *Mindhunter* o *Criminal Minds*, on el protagonista no és un policia qualsevol, sinó un analista capaç de comprendre el pensament criminal.

Aquest enfocament va captar l'interès del públic i va donar a la psicologia forense una visibilitat inèdita, convertint-la en un element central del relat criminal modern.

4.1.3.2. La ment criminal com a mirall social

Les obres de ficció no només retraten la ment del criminal, sinó també la societat que el genera. A *American Psycho*, el protagonista és la metàfora del buit emocional i del narcisisme del capitalisme. A *Joker*⁴⁵, el criminal representa el producte de la desigualtat i la marginació social.

Aquests exemples mostren que la ficció criminal no sols busca l'entreteniment, sinó que qüestiona els valors i les estructures socials que poden portar una persona a la violència.

4.1.3.3. La simplificació dels processos psicològics

Tot i el seu valor divulgatiu, la ficció sovint presenta la psicologia criminal d'una manera simplificada o exagerada. Els experts en perfilació criminal són mostrats com a individus amb capacitats gairebé sobrenaturals, capaços de “llegir la ment” d'un sospitós en segons. En la realitat, la construcció d'un perfil requereix mesos d'investigació i anàlisi empírica.

⁴⁵Pel·lícula dirigida per Todd Phillips l'any 2019.

Aquesta simplificació, però, té una part positiva: ha acostat la psicologia a la societat, ha despertat interès científic i ha ajudat a desestigmatitzar l'estudi de la ment criminal.

4.1.4. Creació de mites i estereotips

La ficció criminal, en el seu afany per captar l'atenció del públic, ha creat mites i estereotips que sovint s'allunyen de la realitat. Aquests relats ofereixen personatges idealitzats o deformats que contribueixen a modelar la percepció col·lectiva del crim.

Entendre aquests mites és fonamental per distingir entre la realitat científica i la fantasia narrativa.

4.1.4.1. El mite del geni malvat

La majoria dels relats criminals presenten assassins extraordinàriament intel·ligents i metòdics, capaços de desafiar la policia amb enigmes i símbols. En la realitat, la majoria dels delinqüents actuen de manera impulsiva o desorganitzada. Tot i això, aquest arquetip resulta atractiu perquè converteix el mal en una forma d'intel·ligència perversa i fascinant.

4.1.4.2. El detectiu infal·lible

El detectiu capaç de resoldre qualsevol cas amb deduccions brillants és una figura clàssica que aporta ordre enmig del caos. Aquesta imatge, present en personatges com *Sherlock Holmes*⁴⁶ o *Will Graham*⁴⁷, reforça la idea que la raó pot vèncer el mal. No obstant això, aquesta representació oculta la realitat del treball policial, molt més col·lectiu, lent i incert.

4.1.4.3. Estereotips de gènere i de víctima

Durant dècades, la ficció ha representat les dones com a víctimes recurrents. Aquesta visió ha perpetuat la idea que la violència sempre es dirigeix cap a figures femenines vulnerables. Malgrat això, sèries com *The Fall* o *Sharp Objects*⁴⁸ han introduït una nova perspectiva, donant protagonisme a dones investigadores i a víctimes amb identitat pròpia.

Aquest canvi reflecteix una evolució social i una crítica a la visió tradicional del gènere dins la ficció criminal.

⁴⁶Detectiu privat de ficció creat el 1887 per l'escriptor britànic Arthur Conan Doyle.

⁴⁷Personatge fictici de la novel·la Hannibal creada per Thomas Harris.

⁴⁸Minisèrie creada per Marti Noxon, en emissió durant juliol i agost de 2018.

4.1.4.4. L'associació entre trastorn mental i violència

Un dels estereotips més perillosos és la connexió automàtica entre malaltia mental i criminalitat. Molts relats associen la bogeria amb la violència, creant una imatge distorsionada de les persones amb trastorns psicològics. En la realitat, la major part dels delictes són comesos per individus sense diagnòstics clínics greus.

Aquest tipus de representacions contribueixen a l'estigmatització i dificulten la comprensió científica de la psicopatologia criminal.

4.2. Efectes psicològics i socioculturals de la ficció criminal

La ficció criminal no només influeix en la percepció del crim, sinó que també exerceix un impacte profund sobre la ment dels espectadors i sobre la cultura contemporània. L'exposició constant a relats de violència, investigació i justícia ha modificat la forma com la societat entén la moral, la seguretat i la psicologia humana.

Aquestes obres no són simples entreteniments, ja que funcionen com a miralls simbòlics que reflecteixen pors col·lectives, fantasies de control i fascinació pel desconegut. L'impacte de la ficció criminal s'expressa tan individualment, en les emocions, creences i expectatives, com col·lectivament, en la cultura popular, la manera de consumir informació i la relació amb les institucions judicials i policials.

4.2.1. Desestabilització i curiositat

L'ésser humà té una inclinació natural cap a l'exploració del perill i l'enigma. La ficció criminal explota aquesta tendència despertant una barreja de por i fascinació. Els relats criminals permeten observar la violència des d'una distància emocional, cosa que genera alhora tensió i seguretat. Aquesta dualitat —entre el rebuig i l'atracció— és el que manté el gènere viu i psicològicament estimulant.

4.2.1.1. L'impacte emocional

Les històries de crim provoquen emocions intenses: ansietat, indignació, compassió o fins i tot plaer davant la resolució del misteri. Aquesta experiència s'explica pel concepte de *catarsi*, formulat ja per Aristòtil, segons el qual l'art permet alliberar emocions reprimides a través de l'espectacle del dolor o del perill.

Quan l'espectador veu una pel·lícula com *Seven* o llegeix una novel·la com *El silencio de los corderos*, viu la por i la tensió sense exposar-se realment al risc. D'aquesta manera, la ficció ofereix un espai psicològic on experimentar el mal i, alhora, reafirmar la mateixa seguretat i moralitat.

4.2.1.2. La curiositat com a motor psicològic

En l'àmbit cognitiu, el cervell humà busca respostes davant l'enigma i el desordre. Els relats criminals utilitzen aquesta característica per mantenir l'atenció i la implicació emocional de l'espectador. El misteri del "qui ho ha fet" i, sobretot, del "per què ho ha fet" genera una motivació constant de descoberta.

Aquest mecanisme estimula funcions psicològiques com la deducció, l'empatia i la reflexió moral, convertint la ficció criminal en una experiència intel·lectual, no només emocional.

4.2.2. Normalització i dramatització

Els mitjans de comunicació i la ficció han convertit la violència en un element omnipresent. Tot i que sovint serveix per advertir sobre la gravetat del crim, la seva repetició constant pot alterar la sensibilitat dels espectadors. A més, la necessitat narrativa d'augmentar la tensió porta a una dramatització exagerada que deforma la percepció de la realitat criminal.

4.2.2.1. La dessensibilització davant la violència

L'exposició reiterada a escenes de mort, sang o agressions pot reduir la resposta emocional dels espectadors. Aquest fenomen, conegut com a dessensibilització mediàtica, fa que la violència sigui percebuda com un element normal de la vida quotidiana.

Sèries com *Dexter* o *Hannibal* converteixen el crim en una activitat estètica, gairebé artística. Això pot portar a una separació entre la violència real i la seva representació, fent que els límits morals es tornin difusos.

Tot i això, també hi ha una altra lectura tenint en compte que alguns psicòlegs argumenten que aquesta exposició permet entendre la crueltat humana i gestionar la por col·lectiva de manera racional, sempre que l'espectador sigui conscient del context fictici.

4.2.2.2. La dramatització del crim i la percepció del món perillós

La necessitat narrativa de generar suspens i emoció condueix a una exageració constant. Els crims a la ficció són més violents, més intel·ligents i més recurrents del que mai serien a la realitat. Aquest patró genera el que es coneix com a síndrome del món perillós: la creença que vivim en una societat molt més violenta del que realment és.

Aquesta percepció pot afectar la manera com els ciutadans voten, es relacionen amb les autoritats o prenen decisions basades en la por. D'aquesta manera, la ficció criminal, sense voler-ho, pot contribuir a un clima d'inseguretat generalitzada.

4.2.2.3. La influència en la confiança judicial

A la majoria de les produccions, els crims es resolen amb rapidesa, gràcies a un investigador brillant o una prova científica concloent. Aquesta representació distorsiona la realitat del sistema judicial, on les proves poden trigar mesos i els errors són freqüents.

Aquest efecte pot generar expectatives irrealistes en el públic, que espera precisió i justícia immediata. De vegades, fins i tot els jurats reals es veuen afectats per aquestes expectatives, esperant evidències com les que veuen a les sèries.

4.2.3. Influència en la cultura popular

La ficció criminal ha deixat de ser un gènere marginal per convertir-se en un fenomen cultural central. Ha influït en la moda, el llenguatge, la música, la publicitat i fins i tot en la forma com les persones entenen la moral i la justícia. El crim ha passat a ser un símbol de fascinació col·lectiva.

4.2.3.1. El crim com a símbol cultural

Els personatges criminals han adquirit un estatus icònic dins la cultura popular. Figures com Hannibal Lecter o Joker representen no només la maldat, sinó la rebel·lió contra un sistema moral percebut com a hipòcrita o opressor.

Aquest procés de iconització del criminal transforma el mal en un element d'identitat cultural, utilitzat en art, disseny i xarxes socials. L'atractiu del transgressor es barreja amb l'admiració per la seva intel·ligència o autenticitat, fent que el mal es torni comprensible, fins i tot estèticament desitjable.

4.2.3.2. El fenomen del “true crime”

Els documentals i pòdcasts sobre casos reals han donat un pas més en la fusió entre realitat i ficció. Programes com *Making a Murderer* o *Dhamer-Monstruo: La Historia de Jeffery Dhamer*⁴⁹, converteixen el crim real en narrativa emocional i participativa.

Aquest tipus de contingut genera debat públic, però també planteja dilemes ètics: fins a quin punt és legítim convertir el dolor aliè en entreteniment? Tot i això, també pot servir com a eina educativa, mostrant les mancances del sistema judicial i la importància de la prova empírica.

4.2.3.3. La influència estètica i artística

La ficció criminal ha influït fins i tot en el llenguatge visual contemporani. L'estètica fosca, la música minimalista i la posada en escena dels thrillers han inspirat campanyes publicitàries i moviments artístics. Aquesta apropiació converteix el crim en un recurs creatiu, però també pot buidar-lo del seu contingut ètic original.

4.2.4. Impacte en la percepció del crim real

Un dels efectes més significatius de la ficció criminal és la seva capacitat per alterar la percepció del crim en el món real. L'espectador acaba formant la seva opinió sobre la criminalitat no a partir de dades objectives, sinó del que veu a la pantalla. Això pot afectar tant la seva visió de la seguretat com la seva confiança en les institucions.

4.2.4.1. Distorsió estadística i mediàtica

Els relats criminals tendeixen a centrar-se en assassinats, segrestos o casos espectaculars, que són, en realitat, excepcionals. Això fa que el públic sobreestimi la seva freqüència i la seva perillositat.

Moltes persones creuen que els assassins en sèrie són habituals, quan representen una minoria ínfima de delictes reals. Aquesta distorsió alimenta la por i la demanda de més control social, reforçant polítiques de seguretat més dures basades en emocions, no en dades.

⁴⁹Primera temporada de la sèrie *Monstruos*, Ryan Murphy i Ian Brennan, la primera temporada emesa l'any 2022.

4.2.4.2. La confiança i desconfiança en les institucions

La ficció pot reforçar la fe en la justícia o, per contra, fer créixer el cinisme social. En sèries on la policia és representada com a competent i moral, el públic tendeix a confiar més en el sistema. Però en obres on preval la corrupció o la manipulació —com *True Detective* o *Zodiac*—, es genera la idea que la veritat és inabastable.

Això mostra com la ficció no només reflecteix el món, sinó que també el modela: cada relat contribueix a la formació de valors col·lectius sobre el bé, el mal i la confiança institucional.

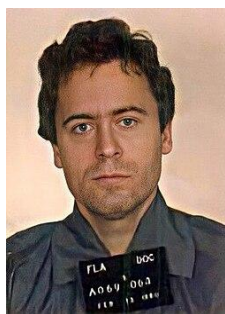
4.2.4.3. El valor educatiu i preventiu

Tot i els riscos de distorsió, la ficció criminal pot tenir un paper pedagògic. Moltes obres mostren les conseqüències devastadores del crim, els efectes del trauma i la importància de la investigació rigorosa.

Aquestes representacions poden sensibilitzar el públic, especialment els joves, sobre la gravetat de la violència i la necessitat d'educació emocional i legal. A més, poden fomentar vocacions en l'àmbit de la criminologia, la psicologia o la ciència forense, contribuint a una societat més conscient i informada.

5. CASOS REALS

5.1. Ted Bundy

Imatge 1:
Fotografia
policial de
Theodore Robert
Bundy

Ted Bundy (1946–1989), conegut com el “Lady Killer” o el “Campus Killer”, va ser un dels assassins en sèrie més notoris dels Estats Units. Es feia passar per un home encantador, educat i de bona aparença, qualitats que utilitzava per guanyar-se la confiança de les seves víctimes, majoritàriament dones joves. Darrere d’aquesta imatge aparentment normal i respectuosa, però, s’amagava un dels criminals més perillosos i manipuladors de la seva època.

Entre principis i mitjans dels anys setanta, se’l va relacionar amb nombrosos segrestos, agressions i assassinats comesos en diversos estats dels Estats Units. La seva habilitat per escapar de la policia i mantenir una doble vida va desconcertar tant les autoritats com l’opinió pública. Finalment, després d’una sèrie de fugides i investigacions, Bundy va ser arrestat el 1978 i condemnat a mort. Va ser executat el 1989 a la cadira elèctrica a la presó de Florida.

5.1.1 Les seves víctimes

Bundy va assassinar almenys 100 dones i nenes entre 1973 i 1978. Ell mateix va afirmar en un interrogatori que quan atrapessin a la persona que va cometre els crims, l’haurien de jutjar per l’assassinat d’una xifra de tres dígits.

Les víctimes eren dones joves d’entre 12 i 26 anys, amb una mitjana d’edat aproximada de 19,3 anys. La més jove va ser Lynette Dawn Culver, de només dotze anys, mentre que la més gran va ser Julie Cunningham, de vint-i-sis anys.

Els fets es van produir en diferents estats dels Estats Units, principalment a Washington, Utah, Colorado, Idaho i Florida. S’observa una progressió geogràfica dels assassinats, que comencen a la zona nord-oest (especialment a Seattle) i es desplacen cap al sud-est.

El mètode d’assassinat més freqüent va ser l’estrangulació, tot i que en diversos casos les víctimes també van ser colpejades, ofegades o agredides sexualment. En alguns dels crims, s’hi va detectar un component de violència extrema i humiliació post mortem, mentre que d’altres el cos mai no es van trobar, com la Nancy Wilcox o la Susan Curtis.

Pel que fa a l’estat de les víctimes, cinc dones van aconseguir sobreviure (Karen L. Sparks, Carol DaRonch, Karen Chandler, Kathy Kleiner Robin i Cheryl Thomas), mentre que la resta van

morir com a conseqüència directa de les agressions. Les supervivents comparteixen el fet d'haver estat colpejades amb gran violència o víctimes d'intents de segrest, però van poder escapar o van ser rescatades a temps.

En conclusió, l'anàlisi de les víctimes reflecteix un patró clarament organitzat, violent i de motivació sexual, centrat en dones molt joves i amb una metodologia repetitiva que revela una planificació conscient i una manca total d'empatia per part de l'agressor.

Bundy només va ser culpable de l'assassinat de 36 dones i de delictes com a robatoris de béns i robatoris d'identitat.

A l'**Annex 1** es recullen les dades d'algunes de les víctimes conegudes de Ted Bundy, incloses les quatre víctimes que van sobreviure.

5.1.2 El seu modus operandi

Ted Bundy desenvolupà al llarg dels anys un modus operandi extraordinàriament meticulós, estructurat i, fins i tot, adaptatiu. Lluny de ser un assassí improvisat o caòtic, Bundy destacava per la seva capacitat per planificar, analitzar i executar cada crim amb una fredor clínica que desconcertava tant a la policia com als especialistes. Els seus assassinats no només eren el resultat d'un desig violent o sexual: eren l'expressió d'un profund afany de poder i control, exercit a través del patiment i la destrucció de les seves víctimes.

Un dels elements fonamentals de la seva metodologia era la selecció prèvia de les víctimes. No escollia dones a l'atzar, sinó que mostrava una preferència marcada per joves d'entre quinze i vint-i-cinc anys, sovint estudiants universitàries, de pell clara, amb els cabells foscos i llisos. Aquest patró físic gairebé idèntic semblava estar connectat amb una antiga parella sentimental, fet que suggereix una motivació inconscient de venjança o reparació simbòlica.

La seva arma més perillosa no era física sinó psicològica: la manipulació. Bundy sabia inspirar confiança. Amb una aparença cuidada, una actitud educada i un carisma natural, es presentava com un home indefens —fingint lesions, caminant amb crosses o amb un braç enguixat— i demanava ajuda per carregar objectes al seu cotxe. Altres vegades assumia el paper de policia o figura d'autoritat per generar submissió immediata. Quan la víctima abaixava la guàrdia, l'atac era fulminant: un cop sec al cap amb una palanca de ferro o una immobilització ràpida, per després traslladar-la al seu Volkswagen Beetle, modificat per impedir qualsevol escapada.

Els llocs on portava les víctimes eren sempre remots i segurs per a ell: boscos, garatges abandonats, zones muntanyoses. Allà cometia agressions sexuals seguides gairebé sempre d'estrangulament o cops contundents al cap. Alguns casos incloïen decapitacions i la conservació de caps com a trofeus, alimentant les seves fantasies de possessió total. També practicava necrofilia, tornant a visitar els cossos en descomposició per reafirmar el seu domini sobre la víctima fins i tot després de morta. Aquestes accions, d'una brutalitat calculada, mostren una combinació de sadisme i necessitat de control absolut.

Amb el pas del temps, i especialment quan la pressió policial augmentava, el seu modus operandi va patir canvis. De l'estratègia precisa i manipuladora passà a accions més violentes, caòtiques i impulsives, com la massacre a la residència universitària Chi Omega, on matà dues dones i en ferí dues més en pocs minuts sense utilitzar cap tàctica d'engany.

L'últim crim conegut, el segrest i assassinat de Kimberly Leach, de dotze anys, també trencava el seu patró habitual: víctima més jove, acció a la llum del dia i en entorn escolar. Això evidenciava que Bundy, conscient que el seu temps s'esgotava, actuava per impuls, deixant enrere la prudència.

5.1.3 El seu perfil criminal

El seu cas ha estat àmpliament estudiat per la complexitat del seu comportament i per la dificultat que suposà la seva identificació. La seva capacitat per mantenir una doble vida —socialment integrat i, alhora, autor d'assassinats extremadament violents— el converteix en un exemple paradigmàtic de psicopatia organitzada.

La seva personalitat presentava trets propis d'un trastorn de la personalitat antisocial: manca d'empatia, absència de culpabilitat, fredor emocional, capacitat manipuladora i mentidera, així com un profund narcisisme. Aquesta última característica es manifestava en el desig de control i protagonisme, fins al punt de voler defensar-se ell mateix als judicis i mostrar-se per damunt dels investigadors i el sistema judicial.

El seu perfil criminal es caracteritza per un alt grau de planificació. Analitzava amb detall les rutines de les seves víctimes, preparava l'atac amb antelació i evitava deixar proves comprometedores. A diferència d'altres assassins que actuen per impuls, Bundy seguia una lògica metòdica.

El que més destaca del seu cas és la seva firma criminal: necrofilia, mutilació i conservació de parts del cos, a més de la tendència a retornar a les escenes del crim. Aquest comportament respon a una necessitat de possessió absoluta sobre les víctimes, no només física, sinó simbòlica. No es tractava simplement de matar, sinó d'anul·lar la identitat de la víctima i reafirmar el seu poder.

Segons la classificació de l'FBI, Bundy correspon a l'arquetip d'“*assassí organitzat amb motivació de poder/control*”, caracteritzat per una intel·ligència elevada, escenes de crim netes, víctimes seleccionades i coneixements tècnics sobre el funcionament del sistema legal o forense. La seva capacitat per adaptar-se, canviar d'estat i continuar operant durant anys sense ser capturat, reforça aquest perfil.

Bundy no només exemplifica la figura de l'assassí en sèrie organitzat, sinó que també evidencia com la combinació de psicologia i tècnica pot ser clau en la resolució de casos criminals complexos.

Segons la classificació de tipus de psicòpata, Bundy encaixa clarament amb el psicòpata seductor, ja que el seu mètode es basava a guanyar la confiança de la víctima mitjançant encant personal i aparença de vulnerabilitat. Tanmateix, el grau de violència, la capacitat de planificació i la seva necessitat de domini total el situen també dins del psicòpata malèvol, que combina la intel·ligència estratègica amb una crueltat deliberada. El seu narcisisme extrem i la recerca constant d'afirmar la seva superioritat sobre els altres revelen trets del psicòpata tirànic, que gaudeix exercint poder i control fins als límits més perversos.

5.1.4 Curiositats

- ❖ Segons alguns testimonis, Bundy matava granotes o animalons i els torturava indefensament des de petit. La seva família tenia antecedents d'abús animal.
- ❖ Amb estudis de dret, es representà a si mateix en el tribunal. Fins i tot el jutge va elogiar la seva habilitat legal en un acte tan sinistre com inquietant.
- ❖ Va escapar-se dues vegades de presó, una vegada va fugir per una finestra de la biblioteca d'un jutjat; mesos després va tallar el sostre de la seva cel·la, fugint d'una presó de màxima seguretat.

- ❖ Rebia centenars de cartes diàries de dones obsessionades; moltes es tenyien els cabells i canviaven el seu vestuari per semblar-se a les seves víctimes.
- ❖ En un moment insòlit, va proposar matrimoni a Carole Ann Boone mentre ella testificava, explotant una llei que convertia aquella afirmació en matrimoni legal.
- ❖ Va tenir una nena amb Carole Ann Boone mentre estava en fila de mort, cosa extremadament rara, i van traslladar les cendres de Bundy a les muntanyes de l'Estat de Washington després de la seva mort.
- ❖ A la presó, va donar pistes als investigadors sobre el cas de *Gary Ridgway*⁵⁰ (Green River Killer), coneixedor de patrons de revenja i retorn al lloc del crim.
- ❖ Les confessions finals que va fer abans de l'execució van permetre relacionar-lo amb casos fins aleshores inexplicables. Per exemple, en va reclamar l'autoria d'un segrest a Idaho (la Snake River Jane Doe, una noia desconeguda d'uns divuit anys agafada al costat d'Idaho el 1974), i va donar detalls d'un possible doble homicidi a Washington l'any 1973.

⁵⁰Gary L. Ridgway, és un assassí en sèrie nord-americà condemnat per assassinar 49 dones, encara que ha confessat fins a 79 assassinats.

5.2. Jeffrey Dahmer

Imatge 2:
Fotografia
policial de Jeffrey
Lionel Dahmer

Jeffrey Dahmer (1960–1994), conegut com el “Caníbal de Milwaukee” o el “Monstre de Milwaukee”, va ser un dels assassins en sèrie més infames dels Estats Units. Entre 1978 i 1991 va cometre una sèrie de crims que van incloure l’assassinat i desmembrament de disset homes joves, així com actes de necrofilia i canibalisme, segons els informes policials de l’època. La seva capacitat per mantenir una aparença tranquil·la i discreta, tot i la brutalitat dels seus actes, va desconcertar la societat i les autoritats. Finalment, va ser arrestat el 1991 i condemnat a cadena perpètua. Dahmer va morir a la presó de Colúmbia, Wisconsin, l’any 1994, després de ser assassinat per un altre intern.

5.2.1. Les seves víctimes

Entre 1978 i 1991, Jeffrey Dahmer va cometre una sèrie de crims contra homes joves, amb edats que oscil·laven entre els 14 i els 32 anys, i una mitjana aproximada de vint-i-tres anys.

Les víctimes més joves van ser James Doxtator i Konerak Sinthasomphone, amb només catorze anys, mentre que les més grans van ser Raymond “Ricky” Smith i Tracy Edwards, amb trenta-dos anys.

Dahmer captava les víctimes oferint diners a canvi de fotos o relacions sexuals, o bé convidant-les a casa seva. Una vegada allà, les drogava i la majoria van ser estrangulades mentre estaven sedades, tot i que en alguns casos va experimentar amb tècniques més extremes, com injeccions tòxiques al cervell.

El patró de Dahmer també incloïa manipulació i conservació dels cossos després de la mort, amb desmembraments i altres accions que demostraven un control obsessiu sobre les víctimes. Aquestes pràctiques, juntament amb fotografies i rituals posteriors, mostren una conducta repetitiva i una escalada de la violència al llarg del temps.

De les 18 víctimes documentades, 17 van morir i només una, Tracy Edwards, va aconseguir escapar i alertar les autoritats, fet que va permetre la detenció de Dahmer. En conjunt, aquests casos evidencien un patró clarament organitzat, amb motivacions sexuals i psicològiques complexes, centrat en víctimes joves i vulnerables, amb una metodologia i una marcada obsessió pel control i la dominació.

Dahmer va declarar-se culpable, però boig en 15 dels assassinats que va reconèixer; el 1992 un jurat el va declarar legalment responsable de 15 d'aquests crims, condemnant-lo a 15 cadenes perpètues. (Posteriorment, se li afegí una 16a cadena perpètua) El 28 de novembre de 1994, Dahmer va ser assassinat a la presó a cops de peu per un company de presó, *Christopher Scarver*⁵¹.

A l'**annex 2** hi trobareu una taula on es recull la següent informació sobre les víctimes: nom, edat, com va ser raptat, mètode utilitzat per assassinar-lo i detalls addicionals.

5.2.2. El seu modus operandi

Dahmer seguia un patró molt organitzat per cometre els seus crims. Triava a les víctimes a la sortida de bars nocturns (en especial establiments gais) i les captivava amb promeses de diners a canvi de fotografies eròtiques. Un cop en el seu domicili, excepte en una ocasió que va ser a un motel, Dahmer sovint les subministrava sedants (com aigua aromatitzada o pastilles) per adormir-les. Un cop les víctimes quedaven inconscients, les ofegava o apallissava fins a matar-les.

Després de matar-les i mantenir relacions sexuals amb els cadàvers, Dahmer els desmembrava meticulosament. Segons els informes forenses, decapitava a les víctimes, dissolia la carn en àcid i escampava els ossos en boscos o barrancs. En altres crims, mostraven patrons similars atès que Dahmer retallava la pell, desarticulava els ossos i fins i tot bullia certs òrgans en la seva cuina.

A més, també conservava parts de les víctimes com a trofeus. S'hi van recuperar almenys set cranis (tres pintats de negre), quatre caps sencers, un cor, trossos de múscul al congelador, genitals i òrgans. A més a més, es van trobar fotografies Polaroid de les víctimes vives i en diverses fases de dissecció. Tot plegat demostra que Dahmer tenia una obsessió patològica pel cos humà i un component clarament necrofilic i caníbal, ja que en algunes ocasions es va alimentar parcialment dels cadàvers i va beure la seva sang per tal que "l'ànima de la persona visqués en ell", segons va afirmar a un interrogatori.

En els darrers crims, Dahmer va experimentar tècniques extremes practicant una mena de "lobotomia química" amb les seves víctimes, els practicava forats al crani i els injectava àcid clorhídric o d'altres substàncies corrosives esperant crear-ne una mena de "zombi submís".

⁵¹Christopher J. Scarver és un convicte per triple assassinat. És conegut per haver assassinat els seus companys de presó, els assassins Jeffrey Dahmer i Jesse Anderson a la Institució Correccional de Columbia el 1994 usant una barra de metall de 20 polzades (51 cm) que havia extret d'un equip d'exercici de la presó.

Cadascuna d'aquestes accions, juntament amb l'acumulació ràpida de cossos, delata un assassí amb comportament inicialment organitzat, però progressivament més caòtic amb el temps.

Segons els experts forenses, Dahmer portava les seves fantasies sexuals al límit, canalitzant la seva hostilitat i frustració mitjançant conducta sàdica i la documentació fotogràfica del patiment, gaudint de conservar souvenirs morbosos dels seus crims.

5.2.3. El seu perfil criminal

Els experts que el van estudiar descriuen Dahmer com un assassí en sèrie organitzat amb paràmetres psicopàtics. Des del punt de vista psiquiàtric li diagnosticaren diversos trastorns de la personalitat (trastorn límit, esquizotípic) i fins i tot un trastorn psicòtic, però el van declarar legalment cuer en el judici. Això significa que, malgrat les seves anomalies psicològiques, Dahmer era considerat capaç de comprendre i controlar els seus actes. En el seu perfil s'hi destaquen la manca d'empatia, la fixació sexual per la dominació dels cossos i la presència de parafil·lies extremes (com la necrofilia i el canibalisme).

Un estudi forense va assenyalar que Dahmer actuava amb tota la intencionalitat pròpia d'un "lladre de vida": seleccionava conscienciament les víctimes (sempre homes amb el cos que li agradava), les posava en escena abans i després de la mort, i anava perfeccionant els seus mètodes. L'expert *James Knoll*⁵², en reconstruir el seu perfil, va subratllar que Dahmer acumulava memorabilia (cranis, fotos, òrgans conservats, etc.) que servien com a recordatoris sexuals de les víctimes, indicant una gran compulsió i sadisme en satisfacció de les seves fantasies.

El mateix Dahmer va reconèixer que des de jove sentia una fascinació morbosa pel cos i la mort: de nen matava i disseccionava animals per entendre la seva anatomia. Aquesta falta d'inhibició davant la violència es va traduir en un perfil criminal despiadat: desitjava el control absolut sobre éssers vius i morts i volia retenir-los per sempre (intents de "zombificar" a través de l'àcid, conservar una "núvia zombi", etc.). Dahmer es considera un assassí amb un perfil psicològic profundament desordenat, motivat per compulsions sexuals sàdiques i simbolismes fetitxistes, aparentment portar una vida exterior normal.

⁵²James L. Knoll va ser el director de psiquiatria de tot el sistema penitenciari estatal de New Hampshire. Ha actuat com a testimoni expert en casos de prominència nacional com el cas de l'assassinat en sèrie d'Anthony Sowell "Cleveland Strangler" i el cas del tiroteig de la policia de Cleveland "137 shots". Està certificat tant en psiquiatria general com forense.

Aquest perfil encaixa clarament amb el psicòpata malèvol, ja que actuava amb una crueltat freda, amb domini absolut de les seves accions i sense cap mena de remordiment, tot i entendre perfectament la gravetat moral i legal dels seus actes. A més, mostrava trets del psicòpata tirànic, pel fet que el plaer que obtenia provenia en gran part de sotmetre les víctimes i mantenir-les sota control total, fins i tot buscant que fossin conscients de la seva impotència.

5.2.4. Curiositats

- ❖ De petit, Dahmer tenia una obsessió amb els ossos. El seu pare li va mostrar tècniques de blanquejament i preservació de restes d'animals, sense imaginar l'ús que en faria més tard.
- ❖ Era conegut com el bromista de classe. Les seves bromes es coneixien com a “fer un Dahmer”: simulava crisi epilèptica o paràlisi per guanyar diners entre els companys.
- ❖ Dahmer treballava en una fàbrica de xocolata (Ambrosia), i va emportar-se un cap momificat en una taquilla personal. Ell mateix explicava: “Volia conservar una cosa de la persona amb mi.”
- ❖ Veia amb fascinació la maldat de l'Emperador a Return of the Jedi, tant que portava lents de contacte grogues per imitar-lo. També va veure diverses vegades The Exorcist III, confessant que li inspirava un plaer malaltís. Va obligar a veure aquestes pel·lícules a diverses víctimes.
- ❖ Segons el que ell va testificar, Dahmer parlava amb les víctimes mortes (incloent-hi caps separats).
- ❖ A la sala del judici, aparegué sense ulleres perquè li feia por mirar de front les famílies de les víctimes.

5.3. John Wayne Gacy

Imatge 3:
Fotografia policial
de John Wayne
Gacy

John Wayne Gacy (1942–1994), conegut com el “Pallasso Assassí”, va ser un dels criminals més infames dels Estats Units. Fou animador infantil sota el nom de *Pogo el Pallasso*, fet que va contribuir a crear una imatge pública aparentment amable i respectable dins de la seva comunitat. Tanmateix, darrere d’aquesta façana s’amagava un dels casos més aterridors de la història criminal nord-americana. Entre 1972 i 1978, Gacy va segrestar, violar, torturar i assassinar almenys 33 joves i adolescents, molts dels quals van ser enterrats sota la seva pròpia casa. Finalment, va ser detingut el 1978 després d’una investigació exhaustiva i condemnat a mort. Va ser executat el 1994 per injecció letal.

5.3.1. Les seves víctimes

De les 33 víctimes atribuïdes a Gacy, només 28 han estat identificades (les restants 5 continuen sense identificar)

Entre els anys 1972 i 1978, es van produir una sèrie de crims comesos contra joves homes, amb edats que oscil·laven entre els 14 i els 21 anys, i una mitjana aproximada de 17,8 anys. La víctima més jove va ser Samuel Stapleton, de catorze anys, i la més gran Francis Wayne Alexander, de vint-i-un anys.

La majoria dels assassinats es van cometre en el seu habitatge, amb les víctimes estrangulades amb una corda com a mètode principal. Algunes excepcions inicials inclouen ganivetades, com en el cas de Timothy Jack McCoy. Posteriorment, molts dels cossos van ser soterrats en espais estrets (crawl space) dins de la casa, mentre que altres van ser llençats al riu Des Plaines, demostrant una clara planificació i intenció d'ocultació.

Els crims van romandre molts anys sense ser resolts, i la identificació de les víctimes es va produir majoritàriament entre 1979 i dècades posteriors, fet que mostra la dificultat de la investigació i la complexitat per connectar els casos.

En conjunt, aquests crims reflecteixen un patró repetitiu i metòdic, amb una selecció de víctimes molt joves, un mètode de mort consistent i silencios (estrangulació) i una clara intenció de conservar o ocultar els cossos. Aquest conjunt de característiques és essencial per entendre la dinàmica del comportament criminal, la planificació dels assassinats i la gradual escalada en la

metodologia de l'agressor.

Gacy va ser jutjat el març de 1980 per 33 homicidis. Les seves defenses van incloure fingir ignorar molts dels crims; de fet, va arribar a afirmar que només havia assassinat un noi que s'havia atacat a ell amb un ganivet, negant la seva participació en la resta. Finalment, va ser declarat culpable i condemnat a mort.

A l'**Annex 3** es recullen les dades de les víctimes identificades de Gacy: nom, edat, data del crim, mètode d'assassinat i detalls addicionals (lloc on es va amagar/desfer-se del cos, identificació, etc.).

5.3.2. El seu modus operandi

Gacy solia buscar joves homes vulnerables en llocs com la terminal d'autobusos, places públiques, cases de joc o inclòs en els treballadors de la seva empresa de construcció. Els enganyava oferint-los feina, alcohol, drogues o diners a canvi de favors sexuals. En algunes ocasions, segrestava víctimes per la força si no cooperaven, però normalment les enganyava amb promeses falses i la seva bona imatge.

Una vegada a casa seva, Gacy guanyava la confiança de la víctima oferint-li alcohol, pornografia i drogues. Utilitzava un "truc de màgia" amb manilles: fingia emmanillar-se les pròpies mans i ocultava la clau de les manilles. Després li demanava a la víctima que tractés de fer la mateixa maniobra, però en realitat li immobilitzava les mans amb la clau amagada. Això deixava la víctima completament indefensa i a mercè seva.

Amb la víctima encadenada, Gacy la violava i torturava de manera sàdica. Les humiliava i maltractava físicament: sovint obligava la víctima a realitzar sexe oral, la cremava amb cigars, la forçava a imitar un cavall lligant-li cordes al coll (de vegades connectant-les fins i tot a corrents d'electricitat) i duia a terme altres abusos barbàrics. Tot això formava part d'un patró de tortura repetitiu i ritualitzat.

L'assassinat en si es feia normalment per estrangulació asfíctica amb una corda. Gacy anomenava això el seu "truc de la corda": lligava una soga al coll de la víctima amb diversos nusos entre els quals inseria un llapis o una fusta. En girar el mànec, anava estrangulant la víctima fins a la mort, sovint mentre comentava que era l'«últim truc» que faria. Algunes víctimes encara trigaven minuts o hores en morir, i Gacy practicava l'ofegament intensiu. Excepte en un cas que va apunyalat una víctima.

Després de matar la víctima, Gacy sovint guardava el cos a casa durant un o dos dies. Els amagava sota el llit perquè la pudor fos menys perceptible. Després, enterrava els cossos a l'espai d'accés de casa seva (crawl space) en tines cavades a poca profunditat. A la primavera del 78', es va quedar sense espai al crawl space, llavors va començar a llençar els cossos al riu Des Plaines.

Gacy va actuar de manera extremadament organitzada, repetint rituals com el truc de les manilles, la tortura i l'estrangulació. Un patró addicional era matar fins a dos joves en una sola nit (“*doubles*”). El mateix Gacy va mencionar haver realitzat aquesta “doble sessió” en més d’una ocasió.

5.3.3. El seu perfil criminal

Els psicòlegs forenses consideren Gacy un psicòpata en grau extrem amb trastorn de personalitat antisocial (dissocial). La seva anàlisi segons el “Psychopathy Checklist-Revised” (PCL-R) li donà un 36/40, qualificat de psicòpata molt alt, incapaç d’empatia o remordiment. Segons criteris diagnòstics (*ICD*⁵³/*DSM*⁵⁴), complia tots els requisits del trastorn de personalitat disocial/antisocial: despreocupació pels drets aliens, violació reiterada de normes, incapacitat per mantenir relacions estables, agressivitat extrema i absència total de remordiments.

Diversos trets de Gacy reflecteixen aquest perfil: era carismàtic i aparentment integrat socialment, però empàticament fred. Assoleix un grau de grandiositat i mentida patològica, mostrava una manca total de culpabilitat i tractava els altres amb ruditat, considerant-los mers objectes o joguines per al seu pla de poder. Gacy també tenia trastorns sexuals desviats: de jove va cometre delictes sexuals contra menors (per exemple, el 1967 va abordar un noi de quinze anys amb pornografia i alcohol) i solia dirigir-se a víctimes joves.

En la classificació de psicòpates, Gacy encaixaria en el tipus de psicòpata malèvol i psicòpata tirànic. Aquests són criminals cruels, rancuniosos i extremadament violents, amb tendència a la venjança i la dominació. Gacy mostrà aquesta crueltat sàdica en tots els assassinats, i solia buscar intimidar completament les víctimes. Alhora mantenia una vida pública d’“home model” (família, negocis, política local) que amagava un costat fosquíssim.

⁵³La Classificació Internacional de Malalties (ICD) és un sistema global de l'Organització Mundial de la Salut (OMS) i la referència principal per a estadístiques de salut a escala mundial.

⁵⁴El Manual Diagnòstic i Estadístic dels Trastorns Mentals (DSM) és el sistema utilitzat als Estats Units i a escala internacional per a diagnòstics de salut mental.

5.3.4. Curiositats

- ❖ Tot i els seus crims, Gacy participava activament en la comunitat local: era membre de l'organització juvenil Jaycees (una organització internacional sense ànim de lucre que busca desenvolupar joves líders entre 18 i 30 anys, enfocada al desenvolupament personal i comunitari) i fins i tot va ocupar càrrecs destacats (per exemple, el 1965 va ser vicepresident dels Jaycees de Springfield i un dels més “outstanding” de l'estat). Amb el temps es va presentar a càrrecs locals.
- ❖ Per a nens i famílies es feia conèixer com *Pogo, el Pallasso*. Actuava a festes infantils mentre portava el seu vestit de pallasso complet amb maquillatge. D'aquí li va venir el sobrenom mediàtic de “Pallasso Assassí”.
- ❖ Gacy mai va reconèixer la seva culpabilitat de debò. Sovint es presentava com a innocent i amenaçava amb advocats; va arribar a inventar-se un alter ego anomenat “Jack” al qual atribuïa els assassinats.
- ❖ Gacy va ser condemnat a mort per injecció letal. El 10 de maig de 1994 va ser executat al centre correccional de Menard (Illinois) Durant tot el procediment final es va mantenir distant i poc confessional, continuant la seva imatge de misantrop cínic fins al final.
- ❖ El cas encara és actiu científicament: avançaments forenses han permès identificar més víctimes antigues.

6. ESTUDI D'UNA SÈRIE

La sèrie *Mindhunter* mostra els inicis de la unitat de ciències del comportament de l'FBI i com els agents Holden Ford i Bill Tench comencen a entrevistar assassins en sèrie per comprendre com pensen. A través d'aquestes entrevistes, es va desenvolupant el mètode de la perfilació criminal psicològica, que busca descriure els trets i motivacions d'un delinqüent a partir de la seva conducta.

En aquesta anàlisi s'han escollit dos casos de la primera temporada: *Edmund «Ed» Kemper*⁵⁵ i *Jerry Brudos*⁵⁶, dos assassins reals que la sèrie representa amb gran precisió i que permeten comparar com la ficció mostra la construcció del perfil i fins a quin punt és fidel a la realitat.

Per fer la comparació, se segueixen les passes per fer un perfil criminal psicològic indicades en el punt 2.2.3. Com la teoria ja ha estat especificada anteriorment, en aquest apartat es resumirà breument per comparar les idees principals amb la sèrie.

6.1. Recollida i anàlisi de dades

Teoria:

Consisteix a reunir tota la informació relacionada amb el crim que inclou:

- ❖ Escena del crim: ubicació, estat de la víctima, objectes, signes de lluita.
- ❖ Modus operandi: tècniques utilitzades per cometre el crim i per ocultar-lo.
- ❖ Firma del delinqüent: comportaments repetitius i simbòlics que reflecteixen les seves necessitats psicològiques.
- ❖ Victimologia: característiques de les víctimes i relació amb el criminal.

A la sèrie:

- ❖ *Kemper*: les seves víctimes són dones joves, a les quals convenç per pujar al seu cotxe. Les mata, abusa sexualment dels cadàvers i guarda parts del cos, especialment el cap. A més, mata la seva pròpia mare, fet que revela un component emocional i simbòlic més profund.

⁵⁵Edmund Emil Kemper III és un assassí en sèrie nord-americana. Se'l coneix com L'assassí de les col·legiales i va estar actiu durant la dècada de 1970.

⁵⁶Jerome Henry «Jerry» Brudos va ser un assassí en sèrie nord-americana i necròfil, també conegut en anglès com The Lust Killer i The Shoe Fetish Slayer, que va assassinar almenys quatre dones a Oregon el 1968 i 1969.

- ❖ *Brudos*: Assassina dones joves, sovint universitàries, i conserva sabates, roba interior i fotografies com a trofeus. La seva “firma” és evident: una obsessió sexual amb les sabates femenines i el control del cos de la víctima fins i tot després de la mort.

Comparació amb la realitat:

Aquest primer pas està molt ben representat. La sèrie reflecteix amb fidelitat la importància de l'escena del crim i del comportament postcrim per inferir trets psicològics. No obstant això, a la vida real, aquesta anàlisi es complementa amb estudis forenses molt més amplis: ADN, empremtes, sang, anàlisi temporal i geogràfica del crim, etc. La sèrie simplifica aquest aspecte per centrar-se en la part psicològica i narrativa.

6.2. Anàlisi del comportament criminal

Teoria:

Els especialistes estudien com actua el criminal abans, durant i després del crim. Es valora:

- ❖ La selecció de la víctima.
- ❖ El nivell de planificació o impulsivitat.
- ❖ El grau de violència i control.
- ❖ El comportament posterior (neteja, fugida, trofeus, etc.).

A la sèrie:

- ❖ *Kemper*: actua de manera planificada però amb un component emocional molt més intens. La seva relació amb la mare és la clau: sent odi i dependència alhora, i projecta aquests sentiments sobre les seves víctimes. El seu comportament després del crim —conversar amb els cadàvers o conservar parts del cos— mostra una profunda desconexió emocional i un desig de control absolut.
- ❖ *Brudos*: mostra una conducta organitzada i ritualista. Escull víctimes que responen a les seves fantasies, les mata d'una manera metòdica i conserva records físics. El seu comportament revela una obsessió pel poder i la dominació sexual.

Comparació amb la realitat:

L'anàlisi de la sèrie és sorprenentment fidel. Tant Brudos com Kemper serien classificats com a criminals organitzats, amb patrons repetitius i autocontrol. A la realitat, els experts en perfilació criminal també analitzen el fons emocional i els possibles traumes infantils, però això a la sèrie es tracta més superficialment. A diferència del que es veu en pantalla, a la vida real aquest procés pot durar setmanes o mesos d'investigació.

6.3. Construcció del perfil psicològic

Teoria:

Quan s'han analitzat totes les dades, s'elabora un perfil que descriu:

- ❖ Característiques físiques: edat, gènere, complexió.
- ❖ Aspectes emocionals i conductuals: trets de personalitat, trastorns, empatia, control emocional.
- ❖ Motivacions i patrons de conducta: impulsos sexuals, necessitat de poder, venjança, sadisme, etc.

A la sèrie:

- ❖ *Perfil d'Ed Kemper*: es mostra com un home extremadament intel·ligent, amb trets de personalitat antisocials i narcisisme elevat. Mostra una capacitat inusual per analitzar les seves pròpies accions i justificar-les. Té una relació tòxica amb la figura materna, que explica part de la seva violència cap a les dones.
- ❖ *Perfil de Jerry Brudos*: els agents determinen que és un home d'entre 25 i 35 anys, amb una vida domèstica aparentment normal, però amb greus desviacions sexuals. Presenta trets narcisistes, una sexualitat desviada i una obsessió amb el poder sobre la dona. El seu comportament és fred, controlat i ritual.

Comparació amb la realitat:

En aquest punt, la sèrie és molt rigorosa. Les característiques que s'atribueixen als dos criminals coincideixen amb els perfils psicològics reals que van fer els agents de l'FBI a finals dels anys setanta. Tanmateix, a la realitat, els perfils són considerats hipòtesis de treball, no descripcions exactes. A *Mindhunter*, els agents mostren una seguretat gairebé absoluta en les seves

conclusions, mentre que a la pràctica, l'expert en perfilació criminal treballa amb percentatges i probabilitats, mai amb certeses totals.

6.4. Comparació amb casos anteriors

Teoria:

Un cop creat el perfil, s'estableixen connexions amb altres casos similars per identificar patrons o tipologies criminals. Aquesta comparació ajuda a crear categories com “criminal organitzat”, “criminal desorganitzat”, “psicòpata narcisista”, etc.

A la sèrie:

Els agents comparen contínuament els casos. Després d'entrevistar Kemper, utilitzen les seves explicacions per entendre millor Brudos i altres assassins. Per exemple, observen que tant Kemper com Brudos tenen una relació conflictiva amb les seves mares i fan servir el crim com una forma simbòlica de venjança o reafirmació. També noten diferències: mentre Brudos actua per impulsos sexuals i rituals, Kemper ho fa per necessitat emocional i control.

Comparació amb la realitat:

Aquesta pràctica és molt pròxima a la metodologia real de l'FBI. En la vida real, aquestes comparacions es fan amb bases de dades com el *VICAP*⁵⁷, que permeten establir connexions estadístiques entre crims similars. *Mindhunter* reflecteix bé aquesta part, tot i que ho mostra com un procés intuïtiu i individual, més narratiu que tècnic.

6.5. Aplicació del perfil a la investigació

Teoria:

El perfil s'utilitza per orientar la investigació, filtrar sospitosos i dissenyar estratègies d'interrogatori adaptades a la personalitat del criminal.

A la sèrie:

Amb Kemper i Brudos, els perfils serveixen principalment per a les entrevistes. Ford fa servir la seva informació psicològica per adaptar el llenguatge a cada assassí:

⁵⁷El Programa d'aprehensió de delinqüents violents és una unitat de l'Oficina Federal d'Investigacions dels Estats Units responsable de l'anàlisi de delictes sexuals i violents en sèrie, amb seu al Centre Nacional per a l'Anàlisi de Delictes Violents del Grup de Resposta a Incidentes Crítics.

- ❖ Amb Kemper, l'estratègia és empàtica: el fa sentir superior i escoltat, aconseguint que confessi detalls íntims.
- ❖ Amb Brudos, l'estratègia és més provocadora: desafia la seva masculinitat i el seu orgull sexual per trencar la seva resistència.

A través d'aquestes tècniques, la sèrie mostra com el coneixement psicològic pot convertir-se en una arma investigadora molt potent.

Comparació amb la realitat:

Aquest és un dels aspectes més realistes de Mindhunter. En la pràctica, els perfils s'utilitzen sovint per preparar interrogatoris i entendre com reaccionarà un sospitós segons el seu tipus de personalitat. No obstant això, a la vida real, el perfil mai és suficient per condemnar ningú. És una eina de suport, no una prova. La sèrie, per raons dramàtiques, dona més protagonisme al perfil del que realment té en el procés judicial.

6.6. Conclusió general

La sèrie Mindhunter aconsegueix retratar amb una sorprenent precisió la metodologia de la perfilació criminal psicològica. Tant en el cas d'Edmund Kemper com en el de Jerry Brudos, s'hi poden reconèixer clarament les etapes reals del procés: la recollida de dades, l'anàlisi de comportament, la construcció del perfil, la comparació amb altres casos i la seva aplicació pràctica.

Tot i això, la ficció simplifica i accelera un procés que, en la realitat, és molt més llarg, col·laboratiu i incert. Els perfils reals no són descripcions exactes, sinó hipòtesis orientatives que s'han de combinar amb proves físiques, testimonis i anàlisis forenses.

Malgrat aquestes diferències, Mindhunter transmet amb gran precisió la idea essencial: comprendre la ment d'un criminal no és justificar-la, sinó analitzar-la com una eina per prevenir i resoldre futurs delictes. El treball dels agents Ford i Tench, inspirat en figures reals com John Douglas i Robert Ressler, reflecteix el naixement d'una disciplina que combina ciència, psicologia i empatia per entendre el costat més fosc de la conducta humana.

7. ENQUESTA A LA POBLACIÓ

7.1 Explicació de l'objectiu

L'objectiu principal de l'enquesta va ser explorar si els consumidors habituals de ficció criminal tendeixen a escollir respostes més espectaculars, com les que es veuen en sèries o pel·lícules, en lloc de les accions procedimentals adequades en una investigació real. Aquest propòsit s'emmarca en estudis previs sobre la percepció pública de la investigació criminal: la literatura indica que la ficció policial sovint difumina la línia entre ficció i realitat, alimentant creences errònies sobre l'eficàcia del perfil criminal. Per exemple, s'ha documentat que programes com *CSI* han engendrat un anomenat *efecte CSI*, pel qual el públic eleva inversemblantment les expectatives sobre l'ús de proves forenses. Segons *Greiwe i Khoshnood*⁵⁸, els mitjans de ficció criminal – tot i basar-se en part en procediments reals – presenten sovint una imatge distorsionada del perfil criminal i exagereixen el seu èxit. A partir d'aquests antecedents, l'objectiu de l'enquesta va ser contrastar si aquestes expectatives influeixen en les respostes dels participants: és a dir, si la seva experiència amb ficció policial els fa escollir solucions fictícies (p. ex. motius rituals, actes heroïques) en comptes de passos d'investigació objectius i reals.

7.2 Realització de l'enquesta

Per recopilar les dades es va dissenyar un qüestionari en línia, difós a través de xarxes socials i fòrums d'aficionats al gènere criminal, el podreu trobar a l'**Annex 4**. En total, van participar 49 persones. La mostra va ser heterogènia en diversos aspectes:

- ❖ **Participants:** edats entre 14 i 53 anys, amb una distribució equilibrada de sexes i nivells formatius (des d'ESO i batxillerat fins a estudis universitaris, cicles formatius i altres).
- ❖ **Àmbit geogràfic:** principalment d'Espanya, però també d'altres països (Estats Units, Corea del Sud, Japó, Itàlia, Xina, Irlanda, Suècia, entre altres), aportant diversitat cultural. L'ús de l'enquesta en línia va permetre accedir a aquesta població àmplia i diversa de forma ràpida.

⁵⁸*Do We Mistake Fiction for Fact? Investigating Whether the Consumption of Fictional Crime-Related Media May Help to Explain the Criminal Profiling Illusion*. SAGE Publications Inc. 2022

- ❖ **Format i procediment:** qüestionari autoaplicat, amb preguntes de resposta múltiple. Es va garantir la voluntarietat i el caràcter confidencial. Prèviament als enquestats se'ls va informar dels propòsits de l'estudi.

L'enquesta es va estructurar en dues parts. En primer lloc, es van recollir dades demogràfiques i hàbits de consum de ficció criminal de cada participant (per exemple, la freqüència de visionament de sèries policials o la lectura de novel·les delinqüencials). En segon lloc, es presentava un cas pràctic fictici en forma d'escenari criminal detallat. Aquest cas incloïa pistes específiques i seguidament preguntes d'opció múltiple. Cada pregunta oferí alternatives que reflectien diferents enfocaments: per exemple, interpretar la troballa de les roses com una “marca d'una secta” (explicació dramàtica) versus una interpretació més pragmàtica (p. ex., que les flors eren un simbolisme de puresa). D'aquesta manera es podia comparar la inclinació dels participants vers explicacions espectaculars inspirades en ficció amb la preferència per accions policials procedimentals i racionalment justificables.

7.3 Conclusions de l'enquesta

A l'**Annex 5** es recullen les gràfiques de les respostes obtingudes. Els resultats de l'enquesta confirmen clarament la influència de la ficció criminal en les respostes dels participants. S'han observat diverses tendències notables, que resumim a continuació:

- ❖ **Predomini de respostes fictícies i simbòliques**

La major part dels enquestats va triar explicacions o accions típicament cinematogràfiques. Per exemple, davant la pregunta sobre el significat de les sis roses vermelles trobades amb la víctima, una proporció significativa va optar per interpretacions dramàtiques (p. ex. “ritual satànic” o “marca d'una secta”) en comptes de les opcions pràctiques. De manera semblant, en preguntes sobre com procedir a l'escena, molts van escollir opcions com “crear una operació per seguir als sospitosos” o “fer vigilància a les floristeries per veure si algú compra aquestes flors”, escollint accions de pel·lícula en lloc dels protocols normals (assegurar l'escena, recollir proves forenses, etc.). Aquesta càrrega dramàtica concorda amb observacions prèvies: per exemple, *Donovan i Klahm*⁵⁹ van trobar que en sèries criminals el perfil criminal és retratat amb un èxit de captura del 88–100%, impossible en la realitat. En síntesi, la ficció sensacionalitza

⁵⁹*The Role of Entertainment Media in Perceptions of Police Use of Force*. Sage Journal, Criminal Justice and Behavior, 2015.

els casos (amb ritus, símbols i perfils infal·libles) de manera que els enquestats tendeixen a replicar aquests esquemes en les seves respostes.

❖ **Manca de pràctic procedimental**

Malgrat haver-hi qui encertava el culpable, els participants van mostrar desconeixement dels passos adequats en una investigació real. Per exemple, poques respostes van incloure accions com “acordonar l’escena” o “vincular les víctimes entre elles”, i, en canvi, es van prioritzar solucions imaginatives. Aquest patró suggereix una sobrevaloració dels elements dramàtics i una infravaloració dels procediments tecnològics i legals. Curiosament, molts participants van arribar a deduir correctament la identitat del criminal a partir de les pistes proveïdes (demostrant habilitat deductiva narrativa), però la majoria no va saber proposar quin seria el protocol policial lícit corresponent per acompanyar aquesta hipòtesi. Aquesta troballa és coherent amb la idea que el consum intensiu de ficció pot “cultivar” certs esquemes mentals: l’exposició continuada a guions policials fa que l’audiència assumeixi com a normals accions excepcionals, en lloc d’acomplir el rigorós procés d’investigació real.

En resum, les respostes apunten a un fort impacte cognitiu de la ficció criminal en la manera de raonar del públic. S’ha constatat que els consumidors habituals de ficció tendeixen a confondre ficció i realitat en investigació (*la “il·lusió del perfil criminal” descrita per Greiwe i Khoshnood⁶⁰*), i els resultats són coherents amb aquest fenomen. En particular, l’enquesta revela que els relats policials populars incentiven explicacions espectaculars i fan passar a un segon pla les accions rutinàries d’una recerca judicial. Podem concloure que la ficció criminal actua com un filtre cognitiu: modela les creences i expectatives del públic, fent que molts participants apliquin solucions de sèries televisives més que processos procedimentals reals.

⁶⁰Ibid. Pàg. 56.

8. CONCLUSIONS FINALS

8.1. Confirmació o no de la hipòtesi inicial

Els resultats obtinguts al llarg del treball confirmen parcialment la hipòtesi inicial. Tal com s'havia previst, s'ha pogut constatar que la representació dels perfils criminals a la ficció tendeix a simplificar i dramatitzar els processos reals de la perfilació psicològica. Tant en la sèrie *Mindhunter* com en altres produccions del gènere, l'expert en perfilació criminal és mostrat com una figura gairebé infal·lible, capaç de resoldre els casos per mitjà d'una intuïció quasi màgica. A la realitat, però, el procés és molt més complex, col·laboratiu i científic, basat en proves empíriques i en la integració de disciplines com la psicologia, la criminologia i la investigació forense.

Les dades de l'enquesta corroboren també la influència de la ficció en la percepció social: la majoria dels participants van mostrar una tendència a escollir respostes més pròpies de la narrativa televisiva que no pas de la metodologia policial real. Això demostra que la cultura audiovisual té un paper determinant en la manera com el públic entén la criminologia i el perfil criminal.

En conjunt, doncs, es pot afirmar que la hipòtesi es confirma: la ficció distorsiona la imatge dels perfils criminals, i aquesta distorsió afecta la percepció col·lectiva sobre la psicopatologia i la investigació criminal.

8.2. Dificultats, noves possibilitats i preguntes obertes

Durant la realització del treball s'han presentat diverses dificultats. Una de les principals ha estat la manca de fonts acadèmiques en llengua catalana sobre psicopatologia criminal i perfilació, fet que ha obligat a consultar bibliografia en anglès, castellà i francès.

Una altra dificultat d'aquest treball ha estat no obtenir resposta de cap professional en l'àmbit de la psicopatologia o la criminologia, fet que ha impossibilitat dur a terme l'entrevista prevista inicialment, amb un expert en perfilació de la policia i amb un professor de psicopatologia a la Universitat Pompeu Fabra. Davant aquesta limitació, es va optar per realitzar una enquesta com a alternativa per obtenir dades sobre la percepció social dels perfils criminals. Tot i això, el nombre reduït de respostes ha dificultat extreure conclusions específiques o generalitzables, ja que la mostra no ha estat prou representativa per establir patrons clars.

Malgrat aquestes dificultats, la recerca ha despertat nous dubtes i línies d'interès que podrien desenvolupar-se en futurs estudis. Un dels interrogants principals és si altres sèries que aborden la figura de l'expert en perfilació criminal psicològic, com *Mindhunter*, aconsegueixen mantenir el mateix nivell de rigor i versemblança, o si, per contra, incorporen un grau més elevat d'exageració per atraure més audiència. Aquesta qüestió obre la porta a una anàlisi comparativa entre produccions audiovisuals de diferent naturalesa o època.

Un altre aspecte que sorgeix d'aquesta investigació és la possibilitat d'explorar les diferències generacionals en la percepció del crim i de la psicologia criminal. Seria interessant repetir l'enquesta amb persones joves i persones d'edat avançada, per observar com la presència de la tecnologia en la vida quotidiana pot influir en la manera d'interpretar la ficció criminal i la seva relació amb la realitat.

Aquestes preguntes reflecteixen que, tot i les limitacions trobades, el treball ha servit com a punt de partida per a futurs estudis més amplis sobre la influència de la ficció criminal i la seva connexió amb la percepció social i generacional del crim.

9. BIBLIOGRAFIA

9.1. Llibres

- ❖ CAVALLARO, D. *Critical and Cultural Theory: The Fiction of Evil*. [Llibre] Londres, Routledge, 2002.
- ❖ CAVENDER, G.; FISHMAN, M. *Entertaining Crime: Television Reality Programs*. [Llibre] Oxford, Oxford University Press, 1998.
- ❖ DERRY, C. *The Modern Thriller and the Criminal Mind*. [Llibre] Londres, Routledge, 2016.
- ❖ DIVERSOS AUTORS. *Reading Forensic Fiction: Science, Evidence and the Law in Contemporary Crime Narratives*. [Llibre] Cambridge University Press, 2016.
- ❖ DOUGLAS, J. E.; OLSHAKER, M. *Mindhunter: Inside the FBI's Elite Serial Crime Unit*. [Llibre] Nova York, Scribner, 2011.
- ❖ ESQUENAZI, J. *Les séries policières: Sociologie d'un genre populaire*. [Llibre] Presses Universitaires de France, 2019.
- ❖ GILL, P. *The Psychology of Crime and the Media*. [Llibre] Londres, Routledge, 2020.
- ❖ GRECO, S. *Criminal Identities and Serial Narratives: Television's New Anti-Heroes*. [Llibre] Palgrave Macmillan, 2018.
- ❖ GRODAL, T. *Moving pictures : a new theory of film genres, feelings, and cognition*. [Llibre] Oxford, Oxford University Press, 1999.
- ❖ HARE, R. D. *Without Conscience: The Disturbing World of the Psychopaths Among Us*. [Llibre] Nova York, Guilford Press, 1993.
- ❖ KNIGHT, S. *Crime Fiction, 1800–2000: Detection, Death, Diversity*. [Llibre] Londres, Palgrave Macmillan, 2010.
- ❖ MCGREGOR, R. *A Criminology of Narrative Fiction*. [Llibre] Bristol: Bristol University Press, 2021.
- ❖ MURRAY, N. *Visual Geography of Crime: The Landscape of Moral Collapse in Contemporary TV Series*. [Diari] Screen Studies Journal, 2007.

- ❖ NICOL, B.; MCNULTY, E.; PULHAM, P. (eds.). *Crime Culture: Figuring Criminality in Fiction and Film*. [Llibre] Londres, Bloomsbury, 2012.
- ❖ REINER, R. *The Politics of the Police*. [Llibre] Oxford: Oxford University Press, 2010.
- ❖ SCAGGS, J. *Crime Fiction*. [Llibre] Londres, Routledge, 2005.
- ❖ SURETTE, R. *Media, Crime, and Criminal Justice: Images, Realities, and Policies*. [Llibre] Boston, Cengage Learning, 2015.

9.2. Material audiovisual

- ❖ *Conversaciones con Asesinos: Las Cintas de Jeffrey Dahmer* de Joe Berlinger [*Conversations with a Killer: The Jeffrey Dahmer Tapes*]. Estats Units, 2022, 180 min. V.O. Guió: Joe Berlinger. Música: Justin Melland. Fotografia: Luke Geissbuhler. Amb: Jeffrey Dahmer, Park Dietz, Wendy Patrickus i altres.
- ❖ *Conversaciones con Asesinos: Las Cintas de John Wayne Gacy* de Joe Berlinger [*Conversations with a Killer: The John Wayne Gacy Tapes*]. Estats Units, 2022, 183 min. V.O. Guió: Joe Berlinger. Música: Justin Melland. Fotografia: Alexander Mandiola. Amb: John Wayne Gacy, Sam Amirate, Greg Bedoe i altres.
- ❖ *Conversaciones con Asesinos: Las Cintas de Ted Bundy* de Joe Berlinger [*Conversations with a Killer: The Ted Bundy Tapes*]. Estats Units, 2019, 235 min. V.O. Guió: Joe Berlinger i Bruce Sinofsky. Música: Justin Melland. Fotografia: Adam Stone. Amb: Ted Bundy, Stephen Michaud, Bob Keppel i altres.
- ❖ *Mindhunter* de Joe Penhall [*Mindhunter*]. Estats Units, 2019, 2 temporadas, 19 capítols, 1021 min. V.O. Basat en *Mind Hunter: Inside FBI's Elite Serial Crime Unit* de Mark Olshaker y John E. Douglas. Guió: Joe Penhall, John Douglas, Jennifer Haley i altres. Música: Jason Hill. Fotografia: Erik Messerschmidt i Christopher Probst. Amb: Jonathan Groff, Holt McCallany, Anna Torv i altres.

9.3. Recursos electrònics

- ❖ ABEJIÓN, P. *La perfilación criminal*. [en línia] Mèxic, Criminalística.mx, 2024. <<https://www.criminalistica.mx/areas-forenses/criminologia/1037-la-perfilacion-criminal>> [Consulta: 4 abril 2025].

- ❖ ARTACHO MATA, E. *Cómo hacer el perfil psicológico del delincuente desconocido: la importancia del sello personal*. [en línia] Madrid, Discusión Jurídica, 2019. <<https://discusionjuridica.wordpress.com/2019/12/23/como-hacer-el-perfil-psicologico-d-el-delincuente-desconocido-la-importancia-del-sello-personal>> [Consulta: 16 juny 2025].
- ❖ AUTOR DESCONEGUT. *Asesino en serie*. [en línia] Fundació Wikimedia, 2024. <https://es.wikipedia.org/wiki/Asesino_en_serie> [Consulta: 23 febrer 2025].
- ❖ AUTOR DESCONEGUT. *Características de un psicópata*. [en línia] Madrid, Equipo Psicópatas, 2024. <<https://www.psicopatas.es/caracteristicas/>> [Consulta: 21 febrer 2025].
- ❖ AUTOR DESCONEGUT. *Cómo se construye el perfil psicológico criminal paso a paso*. [en línia] Mèxic, Centro de Estudios CEEP CF, 2023. <<https://centrodeestudiosceepcf.com/producto/como-se-construye-el-perfil-psicologico-criminal-paso-a-paso>> [Consulta: 11 juny 2025].
- ❖ AUTOR DESCONEGUT. *Crime and media* [en línia]. University of Glasgow: The Scottish Centre for Crime & Justice Research. Publicat: 2022 Última revisió: 2023. <[Crime and Media-2022.pdf](#)> [Consulta: 17 octubre 2025].
- ❖ AUTOR DESCONEGUT. *Detectives Seek Missing Link in Bundy Admission He Killed Idahoan*. [en línia] Utah, Deseret News, 1989. <<https://www.deseret.com/1989/2/10/18794734/detectives-seek-missing-link-in-bundy-admission-he-killed-idahoan/>> [Consulta: 25 juny 2025].
- ❖ AUTOR DESCONEGUT. *El Perfil del Delincuente: Perfilación Criminal y Pericia Psicológica Forense*. [en línia] Buenos Aires, PeritoPsicologo.com.ar, 2023. <<https://peritopsicologo.com.ar/perfil-del-delincuente-comun>> [Consulta: 7 juny 2025].
- ❖ AUTOR DESCONEGUT. *Jeffrey Dahmer*. [en línia] Fundació Wikimedia, 2024. <https://en.wikipedia.org/wiki/Jeffrey_Dahmer> [Consulta: 29 juliol 2025].
- ❖ AUTOR DESCONEGUT. *Jeffrey Dahmer Murdered in Prison*. [en línia] Nova York, A&E Networks, publicat a 2010, última actualització a 2025. <<https://www.history.com/this-day-in-history/november-28/jeffrey-dahmer-murdered-in-prison>> [Consulta: 29 juliol 2025].

- ❖ AUTOR DESCONEGUT. *John Wayne Gacy*. [en línia] Fundació Wikimedia, 2024.
<https://en.wikipedia.org/wiki/John_Wayne_Gacy> [Consulta: 13 agost 2025].
- ❖ AUTOR DESCONEGUT. *John Wayne Gacy: Psychopathology and Anti-Social Personality Disorder*. [en línia] Boise State University Press, CSI College of Souther Idaho, 2021.
<<https://csi.pressbooks.pub/darkmindsdeadlydeeds/chapter/john-wayne-gacy-psychopathology-anti-social-personality-disorder/>> [Consulta: 14 agost 2025].
- ❖ AUTOR DESCONEGUT. *John Wayne Gacy 1978 Mugshot*. [en línia] Wikimedia Commons, Des Plaines Police Department, 1978.
<https://commons.wikimedia.org/wiki/File:John_Wayne_Gacy_1978_mugshot.jpg> [Consulta: 13 agost 2025].
- ❖ AUTOR DESCONEGUT. *La ciencia de la perfilación criminal*. [en línia] Madrid: AMC Networks International, 2024.
<<https://amcselekt.es/blog/archivo-amccrime/ciencia-perfilacion-criminal/>> [Consulta: 5 març 2025].
- ❖ AUTOR DESCONEGUT. *Los 9 subtipos de psicópatas*. [en línia] Sevilla, Centro Lagom, 2024.
<<https://centrolagom.com/psicologia-clinica/los-9-subtipos-de-psicopatas/>> [Consulta: 21 febrer 2025].
- ❖ AUTOR DESCONEGUT. *Perfil de un/a criminal: ¿Cómo es y cómo se identifica?* [en línia] Madrid, Centro de Estudios de Psicología, 2024.
<<https://cepsicologia.com/perfil-de-un-criminal-tipos/>> [Consulta: 17 març 2025].
- ❖ AUTOR DESCONEGUT. *Perfilación criminal: metodología, aplicaciones y avances tecnológicos*. [en línia] Crime True Crime, El foro del crimen, 2024.
<<https://crimetruecrime.com/threads/perfilaci%C3%B3n-criminal-metodolog%C3%ADa-aplicaciones-y-avances-tecnol%C3%B3gicos.469/>> [Consulta: 28 maig 2025].

- ❖ AUTOR DESCONEGUT. *Perfil psicológico criminal: análisis y resolución de crímenes*. [en línea] San Juan, Colegio de Psicólogos de San Juan, 2024. <<https://colegiodepsicologossj.com.ar/perfil-psicologico-criminal>> [Consulta: 5 juny 2025].
- ❖ AUTOR DESCONEGUT. *Perfil psicológico criminal: los psicópatas y métodos de análisis*. [en línea] Crime Ture Crime, El foro del crimen 2024. <<https://crimetruecrime.com/threads/perfil-psicol%C3%B3gico-criminal-los-psic%C3%B3patas-y-m%C3%A9todos-de-an%C3%A1lisis.434/>> [Consulta: 3 juny 2025].
- ❖ AUTOR DESCONEGUT. *Psicopatología*. [en línea] Madrid, Universidad Nacional de Educación a Distancia, 2011. <https://portal.uned.es/EadmonGuiasWeb/htdocs/abrir_fichero/abrir_fichero.jsp?idGuia=24830> [Consulta: 10 febrer 2025].
- ❖ AUTOR DESCONEGUT. *Psicopatología: qué es, tipos y síntomas*. [en línea] Madrid, Universidad Francisco de Victoria, Postgrado, 2024. <<https://postgrado.ufv.es/psicopatologia-que-es-tipos-y-sintomas/>> [Consulta: 10 febrer 2025].
- ❖ AUTOR DESCONEGUT. *Psicopatología: ¿qué es y qué tipos de trastornos psicopatológicos existen?* [en línea] Madrid, Universidad Europea, Medicina y Salud 2023. <<https://universidadeuropea.com/blog/que-es-psicopatologia/>> [Consulta: 15 febrer 2025].
- ❖ AUTOR DESCONEGUT. *Qué es el perfil criminal*. [en línea] Barcelona, CFEC, Estudio Criminal, Especialistas en criminología y derecho penal 2024. <<https://www.estudiocriminal.eu/blog/que-es-el-perfil-criminal/>> [Consulta: 3 març 2025].
- ❖ AUTOR DESCONEGUT. *Serial Killers Part 2: The Birth of Behavioral Analysis in the FBI*. [en línea] Washington D.C., Federal Burdeau of Investigation, 2013. <<https://www.fbi.gov/news/stories/serial-killers-part-2-the-birth-of-behavioral-analysis-in-the-fbi/>> [Consulta: 30 juny 2025].

- ❖ AUTOR DESCONEGUT. *Ted Bundy and Animal Cruelty – Valid?* [en línia] Reddit, 2023.
<https://www.reddit.com/r/TedBundy/comments/185k8zb/ted_bundy_and_animal_cruelty_valid/> [Consulta: 17 juliol 2025].
- ❖ AUTOR DESCONEGUT. *Ted Bundy Trivia*. [en línia] Internet Movie Database (IMDb), 2024. <<https://www.imdb.com/name/nm0120421/trivia/>> [Consulta: 15 juliol 2025].
- ❖ AUTOR DESCONEGUT. *45 Horrendous Facts About Jeffrey Dahmer*. [en línia] Infamost, 2020. <<https://infamost.com/facts-about-jeffrey-dahmer/>> [Consulta: 1 agost 2025].
- ❖ BRAND, D. *Remembering Ted Bundy and the Chi Omega Murders*. [en línia] Tallahassee, Florida Sheriffs Association, 2024.
<<https://flsheriffs.org/blog/entry/remembering-ted-bundy-and-the-chi-omega-murders/>> [Consulta: 26 juny 2025].
- ❖ CARRIE. *10 Chilling Facts About Ted Bundy You Never Knew*. [en línia] True Crime Zine, 2025.
<<https://truecrimezine.com/10-chilling-facts-about-ted-bundy-you-never-knew/>> [Consulta: 2 juliol 2025].
- ❖ COLE, S. A.; DIOSO-VILLA, R. *CSI and its Effects: Media, Jurors, and the Realities of Forensic Science*. New England Law Review, 2007. [en línia]
<https://papers.ssrn.com/sol3/papers.cfm?abstract_id=1023258> [Consulta: 19 octubre 2025].
- ❖ DIVERSOS AUTORS. *Jeffrey Dahmer Victims: A Full Timeline Of His Murders, And Why He Took Polaroid Photos Of Them*. [en línia] Nova York, Women's Health Magazines, 2022.
<<https://www.womenshealthmag.com/life/a41311818/jeffrey-dahmer-victims-netflix-documentary>> [Consulta: 31 juliol 2025].

- ❖ DIVERSOS AUTORS. *Timeline of many of Ted Bundy's Brutal Crimes*. [en línia] Nova York, ABC News, 2019. <<https://abcnews.go.com/US/timeline-ted-bundys-brutal-crimes/story?id=61077236>> [Consulta: 25 juny 2025].
- ❖ DONOVAND, K. M.; KLAHM, C, F. *The Role of Entertainment Media in Perceptions of Police Use of Force*. [en línia] Sage Journal, Criminal Justice and Behavior, 2015. <<https://journals.sagepub.com/doi/10.1177/0093854815604180>> [Consulta: 22 octubre 2025]
- ❖ DOWLER, K. *Media Consumption and Public Attitudes Toward Crime and Justice: The relationship between fear of crime, punitive attitudes, and perceived police effectiveness*. [en línia] Journal of Criminal Justice and Popular Culture, 2003. <(PDF) [Media consumption and public attitudes toward crime and justice](#)> [Consulta: 20 octubre 2025].
- ❖ EIDELL, L. *How Did Ted Bundy Die? What to Know About His 1989 Execution (Including His Unexpected Last Words)*. [en línia] Nova York, People, 2025. <<https://people.com/how-did-ted-bundy-die-11785865>> [Consulta: 13 juliol 2025].
- ❖ FERNÁNDEZ MENCÍAS, J. *15 Curiosidades de Jeffrey Dahmer que tal vez no sabías*. [en línia] Madrid, Fotogramas, 2022. <<https://www.fotogramas.es/series-tv-noticias/a41589856/jeffrey-dahmer-asesino-serie-c-uriosidades-netflix/>> [Consulta: 30 juliol 2025].
- ❖ FERNÁNDEZ-PASCUAL, M. D. *Psicòpates i assassins múltiples*. [en línia] Madrid, Departament de Psicologia de la Salut, Universitat d'Alcalant, 2015. <<https://www.academia.edu/>> [Consulta: 20 febrer 2025].
- ❖ GANNON, F. *Victims Spotlight: Remembering the Victims of the "Milwaukee Cannibal" Jeffery Dhamer*. [en línia] Wicked Horrors, 2022. <<https://www.wickedhorror.com/features/victims-spotlight-remembering-the-victims-of-milwaukee-cannibal-jeffrey-dahmer/>> [Consulta: 31 juliol 2025].
- ❖ GARCÍA, Y. *Pioneros de la Perfilación*. [en línia] Mèxic, Cecacyc Oficial, 2021. <<https://cecacyc-oficial.wixsite.com/cecacyc/post/pioneros-de-la-perfilaci%C3%B3n>> [Consulta: 20 març 2025].

- ❖ GARCÍA-MAINAR, LUIS M. *Contemporary Hollywood Crime Film and the New Individualism*. [en línea] European Journal of American Studies, 2009 <<https://journals.openedition.org/ejas/7650>> [Consulta: 17 octubre 2025].
- ❖ GREIWE, T.; KHOSHNOOD, A. *Do We Mistake Fiction for Fact? Investigating Whether the Consumption of Fictional Crime-Related Media May Help to Explain the Criminal Profiling Illusion*. [en línea] Sage Journal, Sage Open, 2022. <<https://journals.sagepub.com/doi/10.1177/21582440221091243>> [Consulta: 22 octubre 2025]
- ❖ GUILLERMO BLANCO, L. *Perfiles criminales: historia, evolución y aplicaciones*. [en línea] Buenos Aires, Revista Pensamiento Penal, 2021. <<https://www.pensamientopenal.com.ar/doctrina/89478-perfiles-criminales-historia-evolucion-y-aplicaciones>> [Consulta: 10 maig 2025].
- ❖ GUZMÁN JIMÉNEZ, D.; ARCIA MATOS, Y. *Análisis valorativo de la perfilación criminal desde la criminalística*. [en línea] Revista Caribeña de Ciencias Sociales, 2016 <<https://www.eumed.net/rev/caribe/2016/01/biometria.html>> [Consulta: 25 abril 2025].
- ❖ HUERTA, J. *Historia de la perfilación criminal*. [en línea] TimeToast, 2020. <<https://www.timetoast.com/timelines/historia-de-la-perfilacion-criminal>> [Consulta: 22 maig 2025].
- ❖ JENTZEN, M. J. *Micro disasters: The Case of Serial Killer Jeffrey Dahmer*. [en línea] Bethesda, National Library of Medicine, PubMed Central (PMC), 2017. <<https://pmc.ncbi.nlm.nih.gov/articles/PMC6474573/>> [Consulta: 30 juliol 2025].
- ❖ JIMÉNEZ SERRANO, J. *Asesinos en serie: definición, tipología y estudios sobre esta temática*. [en línea] Gaceta Internacional de Ciencia Forenses, 2014. <https://www.uv.es/gicf/3R1_Jimenez_GICF_10.pdf> [Consulta: 26 febrer 2025].
- ❖ JIMÉNEZ SERRANO, J. *El perfil psicológico criminal*. [en línea] Madrid, Psicología-Online, Psicología legal, 2018. <<https://www.psicologia-online.com/el-perfil-psicologico-criminal-2600.html>> [Consulta: 30 maig 2025].

- ❖ LENS GONZÁLEZ, E. *Els assassins en sèrie: neixen o es fan?* [en línia] Barcelona, INS Salvador Dalí, Departament de Filosofia. Repositori Educació, Gencat, 2016. <https://repositori.educacio.gencat.cat/bitstream/handle/20.500.12694/2266/assassins_ser_ie_neixen_fan_2016.pdf?isAllowed=y&sequence=1> [Consulta: 24 febrer 2025].
- ❖ MARTÍNEZ VALDEZ, M. *Psicología Criminal: Tipos de perfiles criminales*. [en línia] CD, Obregón Sonora, SlideShare, 2012. <<https://www.slideshare.net/MarlyMartinezValdez/tipos-de-perfiles-criminales>> [Consulta: 3 maig 2025].
- ❖ MCNEIL, L. *The Night I Was Abducted and Raped by John Wayne Gacy — and How I Escaped with My Life (Exclusive)*. [en línia] Nova York, People, 2024. <<https://people.com/actor-jack-merrill-john-wayne-gacy-rape-escape-exclusive-8732041/>> [Consulta: 14 agost 2025].
- ❖ MILLON, T. *Los 9 tipos de Psicopatía. Una teoría que explica las distintas personalidades que adoptan los psicópatas*. [en línia] Barcelona, Psicología y Mente, 2016. <<https://psicologiaymente.com/clinica/subtipos-psicopatia-theodore-millon>> [Consulta: 20 febrer 2025].
- ❖ ORTIZ PICASSO, A. *Perfil criminal*. [en línia] Madrid, Sonría, 2024. <<https://sonria.com/glossary/perfil-criminal/>> [Consulta: 18 abril 2025]
- ❖ PLERCY, L. *Psychology Researcher Unravels Serial Killer Ted Bundy's Mental Health*. [en línia] Lexington, University of Kentucky, College of Arts and Science, 2023. <<https://psychology.as.uky.edu/psychology-researcher-unravels-serial-killer-ted-bundys-mental-health/>> [Consulta: 30 juny 2025].
- ❖ POLKES, A. *10 Little-Known Facts About Jeffrey Dahmer*. [en línia] Nova York, The LineUp Open Road Media, 2019. <<https://the-line-up.com/jeffrey-dahmer>> [Consulta: 1 agost 2025].
- ❖ RODRIGEZ I SERRA, J. *Avui parlem de psicopaties*. [en línia] Cubelles, Diari Independent del Gran Penedès, Eix Diari, 2023. <<https://www.eixdiari.cat/opinio/doc/107748/avui-parlem-de-psicopaties.html>> [Consulta: 15 agost 2025].

- ❖ ROEPER, R. *John Wayne Gacy: the never-ending aftermath of a serial killer's notorious crimes*. [en línia] Chicago Public Media, Chicago Sun-Times, 2021. <<https://chicago.suntimes.com/entertainment-and-culture/2021/3/19/22338876/john-wayne-gacy-serial-killer-house-chicago-evidence-art-paintings-devil-disguise-peacock>> [Consulta: 16 agost].
- ❖ RUDOLPH, C. *Who Was the Green River Killer? Inside Gary Ridgway's Brutal Murders and How Ted Bundy Helped Police Capture Him*. [en línia] Nova York, People, 2025. <<https://people.com/who-is-the-green-river-killer-gary-ridgway-11786250>> [Consulta: 3 juliol 2025].
- ❖ SAGER, J. *What Happened to Ted Bundy's Daughter, Rosa? Inside Her Early Childhood and Why She Couldn't Say Goodbye to Him*. [en línia] Nova York, People, 2025. <<https://people.com/what-happened-to-ted-bundy-daughter-8675896>> [Consulta: 5 juliol 2025].
- ❖ URUBURU MARTÍNEZ, E. *Origen del perfilado criminal*. [en línia] Francia, Filia Temporis, 2023. <<https://www.filiatemporis.com/es/criterios/origen-perfilado-criminal/>> [Consulta: 10 abril 2025].
- ❖ WILKINSON, A. *Conversations with a Killer*. [en línia] Nova York, The New Yorker, 1994. <<https://www.newyorker.com/magazine/1994/04/18/conversations-with-a-killer>> [Consulta: 14 agost 2025].
- ❖ YUNDIN, E. *7 Bone-Chilling Lesser-Known Facts About Jeffrey Dahmer*. [en línia] Cracked.com, 2022. <https://www.cracked.com/article_35474_7-bone-chilling-lesser-known-facts-about-jeffrey-dahmer.html> [Consulta: 2 agost 2025].

10. ANNEXOS

10.1. Annex I - Taula assassinats registrats de Ted Bunndy

NOM	EDAT	DATA	LLOC	MÈTODE	ESTAT
Karen L. Sparks	21	Gener 1974	Seattle (Washington)	Colpejada i agredida sexualment	Supervivent
Lynda Ann Healy	21	Gener 1974	Seattle (Washington)	Estrangulada	Mort
Donna Gail Manson	19	Març 1974	Olympia (Washington)	Estrangulada	Mort
Susan Elaine Rancourt	18	Abril 1974	Ellensburg (Washington)	Estrangulada	Mort
Roberta Kathleen Parks	20	Maig 1974	Corvallis (Oregon)	Estrangulada	Mort
Brenda Carol Ball	22	Juny 1974	King County (Washington)	Estrangulada	Mort
Georgeann Hawkins	18	Juny 1974	Seattle (Washington)	Estrangulada	Mort
Janice Anne Ott	23	Juliol 1974	Lake Samamish (Washington)	Estrangulada	Mort
Denise Carol Naslund	18	Juliol 1974	Lake Samamish (Washington)	Estrangulada	Mort
Melissa Anne Smith	17	Oct. 1974	Midvale (Utah)	Colpejada i estrangulada	Mort

NOM	EDAT	DATA	LLOC	MÈTODE	ESTAT
Nancy Wilcox	16	Oct. 1974	Holladay (Utah)	Mai van trobar el seu cos	Mort
Laura Ann Aime	17	Oct. 1974	Lehi (Utah)	Colpejada i violada	Mort
Carol DaRonch	18	Nov. 1974	Murray (Utah)	Intent de segrest	Supervivent
Debra Jean Kent	17	Nov. 1974	Salt Lake (Utah)	Presuntament estrangulada	Mort
Caryn Eileen Campbell	23	Gener 1975	Aspen (Colorado)	Colpejada i estrangulada	Mort
Julie Cunningham	26	Març 1975	Vail (Colorado)	Presuntament estrangulada	Mort
Denise Lynn Oiverson	24	Abril 1975	Grand Junction (Colorado)	Ofegament (riu)	Mort
Lynette Dawn Culver	12	Maig 1975	Pocatello (Idaho)	Ofegament (banyera)	Mort
Susan Curtis	15	Juny 1975	Provo (Utah)	No se sap	Mort
Margaret Elisabeth "Peggy" Bowman	21	Gener 1978	Tallahassee (Florida) (Sororitat Chi Omega)	Colpejada, estrangulada i violada	Mort
Lisa Janet Levy	20	Gener 1978	Tallahassee (Florida) (Sororitat Chi Omega)	Colpejada, estrangulada, agredida sexualment i mossegada	Mort

NOM	EDAT	DATA	LLOC	MÈTODE	ESTAT
Karen Chandler	21	Gener 1978	Tallahassee (Florida) (Sororitat Chi Omega)	Colpejada brutalment	Supervivent
Kathy Kleiner Robin	21	Gener 1978	Tallahassee (Florida) (Sororitat Chi Omega)	Colpejada brutalment fins a trencar la mandíbula	Supervivent
Cheryl Thomas	21	Gener 1978	Tallahassee (Florida) (Veïna de la sororitat)	Colpejada repetidament al cap fins a la pèrdua d'oïda	Supervivent
Kimberly Dianne Leach	12	Febrer 1978	Lake City (Florida)	Presuntament estrangulada	Mort

10.2. Annex II - Taula assassinats registrats de Jeffrey Dahmer

NOM	EDAT	DATA	COM VA SER RAPTAT	MÈTODE	DETALLS ADDICIONALS
Steven Mark Hicks	18	18 juny 1978	Autoestopista cap a un concert	Colpejat i estrangulat amb una manuela	Va desmembrar el cos i masturbar-se amb les extremitats
Steven Walter Tuomi	24	20 nov. 1987	Conegut en bar gai; portat a un hotel	No recorda exactament com, però creu que el va apallissar	Va comprar una maleta i ficar el cos allà, després va trucar un taxi perquè el portes a casa de la seva àvia.
James Doxtator	14	17 gener 1988	Va oferir-li diners a canvi de sexe	Estrangulat un cop sedat	Va mantenir el cos al soterrani de la seva àvia i mantenia sexe amb ell
Richard Guerrero	22	27 març 1988	Li va prometre diners	Estrangulat un cop sedat	El va desmembrar a casa de l'àvia
Anthony (Tony) Sears	24	25 març 1989	El va conèixer a un bar i convidar a casa	Estrangulat un cop sedat	Va ser la primera víctima de la qual va conservar parts (cap i genitals)
Raymond "Ricky" Smith	32	20 maig 1990	Va oferir-li diners a canvi de sexe	Estrangulat un cop sedat	Va ser el primer del qual va fer fotografies mentre anava desmembrant les extremitats

NOM	EDAT	DATA	COM VA SER RAPTAT	MÈTODE	DETALLS ADDICIONALS
Edward “Eddie” Smith	28	24 juny 1990	Ja es coneixien	Estrangulat un cop sedat	Va dissoldre el cos a un bullidor de 303 L (80 gallons) que va comprar
Ernest Miller	22	2 set. 1990	Conegut fora d’una llibreria	Tall de caròtida amb un ganivet	Va conservar el cos durant diversos dies
David Thomas	23	24 set. 1990	Va oferir-li diners a canvi de fotos	Estrangulat un cop sedat	Va fer fotografies del procés de desmembrament
Curtis Straughter	18	17 febrer 1991	Esperant l’autobús, va prometre diners a canvi de fotos	Estrangulat un cop sedat	Va conservar el cap del cadàver, el crani va ser trobat juntament amb els d'onze altres víctimes
Errol Lindsey	19	7 abril 1991	Convidat a casa per beure cervesa	Estrangulat un cop sedat	Va conservar moltes parts del seu cos
Anthony “Tony” Hughes	31	24 maig 1991	Antiga relació, convidat a casa	Sedat i injectat un àcid al cervell	Primer intent de lobotomia química
Knoerak Sinthaso-mphone	14	26 - 17 maig 1991	Conegut a una pizzeria, promesa de diners a canvi de fotos	Sedat i injectat amb àcid; escapat però retornat per la policia; mort	Dahmer volia mantenir-lo amb vida el màxim de temps possible

NOM	EDAT	DATA	COM VA SER RAPTAT	MÈTODE	DETALLS ADDICIONALS
				en la segona dosi d'àcid	
Matt Turner	20	30 juny 1991	Conegut a la desfilada "Pride Month"	Estrangulat un cop sedat	Cos desmembrat i congelat per consumició. Crani conservat
Jeremiah Weinberger	23	5 juliol 1991	Convidat a casa des d'un bar gai	Sedat i injectat aigua bullent al crani	Va sobreviure dos dies, va consumir la seva carn
Oliver Lacy	23	15 juliol 1991	Va oferir-li diners a canvi de fotos	Estrangulat un cop sedat	Cos mantingut al llit, cor guardat al cos, va beure la seva sang
Joseph Bradehoft	25	19 juliol 1991	Nou al barri, convidat a casa	Estrangulat un cop sedat	Cos mantingut al llit sense el cap, coll cobert amb draps
Tracy Edwards	32	22 juliol 1991	Va oferir-li diners a canvi de fotos	Va aconseguir escapar	Dahmer li va fer veure la pel·lícula de l'Exorcista III

10.3. Annex III - Taula assassinsats registrats de John Wayne Gacy

NOM	EDAT	DATA	MÈTODE	DETALLS ADDITIONALS
Timothy Jack McCoy	16	3 gener 1972	Ganivetades al pit	Soterrat a crawl space. Identificat l'any 1979
John Butkovich	18	31 juliol 1975	Estrangulat amb una corda	Soterrat al garatge. Identificat l'any 1979
Darrell Samson	18	6 abril 1976	Estrangulat amb una corda	Soterrat a crawl space. Identificat l'any 1979
Randall Wayne Reffett	15	14 maig 1976	Estrangulat amb una corda	Soterrat a crawl space. Identificat l'any 1979
Samuel Stapleton	14	14 maig 1976	Estrangulat amb una corda	Soterrat a crawl space. Identificat l'any 1979
Michael Lawrence Bonnin	17	3 juny 1976	Estrangulat amb una corda	Soterrat a crawl space. Identificat l'any 1979
William Huey Carroll Jr.	16	13 juny 1976	Estrangulat amb una corda	Soterrat a crawl space. Identificat l'any 1979
James Byron Haakenson	16	5 agost 1976	Estrangulat amb una corda	Soterrat al crawl space. Identificat l'any 2017
Rick Louis Johnston	17	6 agost 1976	Estrangulat amb una corda	Soterrat a crawl space. Identificat l'any 1979
Albert Parker	16	25 oct. 1976	Estrangulat amb una corda	Soterrat a crawl space. Identificat l'any 1979
Michael Marino	14	25 oct. 1976	Estrangulat amb una corda	Soterrat a crawl space. Identificat l'any 1979

NOM	EDAT	DATA	MÈTODE	DETALLS ADDITIONALS
William George Bundy	19	26 oct. 1976	Estrangulat amb una corda	Soterrat al crawl space. Identificat l'any 2010
Francis Wayne Alexander	21	1 des.1976	Estrangulat amb una corda	Soterrat al crawl space. Identificat l'any 2021
Gregory John Godzik	17	12 des. 1976	Estrangulat amb una corda	Soterrat a crawl space. Identificat l'any 1979
John Alan Szyc	19	20 gener 1977	Estrangulat amb una corda	Soterrat a crawl space. Identificat l'any 1979
Jon Steven Prestigide	20	15 març 1977	Estrangulat amb una corda	Soterrat a crawl space. Identificat l'any 1979
Matthew Walter Bowman	19	5 juliol 1977	Estrangulat amb una corda	Soterrat a crawl space. Identificat l'any 1979
Robert Edward Gilory Jr.	18	15 set. 1977	Estrangulat amb una corda	Soterrat a crawl space. Identificat l'any 1979
John Antheney Mowery	19	25 set. 1977	Estrangulat amb una corda	Soterrat a crawl space. Identificat l'any 1979
Rusell Lloyd Nelson	21	17 oct. 1977	Estrangulat amb una corda	Soterrat a crawl space. Identificat l'any 1979
Robert David Winch	16	10 nov. 1977	Estrangulat amb una corda	Soterrat a crawl space. Identificat l'any 1979

NOM	EDAT	DATA	MÈTODE	DETALLS ADDITIONALS
Tommy Joseph Boling	20	18 nov. 1977	Estrangulat amb una corda	Soterrat a crawl space. Identificat l'any 1979
David Paul Talsma	19	9 des. 1977	Estrangulat amb una corda	Soterrat a crawl space. Identificat l'any 1979
William Wayne Kindred	19	16 febrer 1978	Estrangulat amb una corda	Soterrat a crawl space. Identificat l'any 1979
Timothy David O'Rourke	20	30 juny 1978	Estrangulat amb una corda	Cos llençat al riu Des Plaines. Identificat l'any 1978
Frank William Landingin	19	4 nov. 1978	Estrangulat amb una corda	Cos llençat al riu Des Plaines. Identificat l'any 1980
James Mazzara	20	24 nov. 1978	Estrangulat amb una corda	Cos llençat al riu Des Plaines. Identificat l'any 1979
Robert Jerome Piest	15	11 dec. 1978	Estrangulat amb una corda	Cos llençat al riu Des Plaines. Identificat l'any 1979

10.4. Annex IV - Enquesta

1. Sexe / Gènere

☐ Home

☐ Dona

☐ Altre

2. Edat (Exemple: 18): _____

3. País de residència: _____

4. Nivells d'estudis

☐ ESO

☐ Batxillerat

☐ Cicle Formatiu

☐ Universitat

☐ Altre

5. Consumeixes sèries / llibres / pel·lícules de crim?

☐ Sí

☐ No

6. Si sí, indica el nom de les sèries / llibres / pel·lícules que consumeixes: _____

El cas del “Silenci de la Lluna”

Són finals de setembre en una ciutat de Catalunya, on l'aparició de quatre víctimes en menys de tres mesos ha sacsejat la comunitat. Totes les víctimes comparteixen un mateix perfil i han estat trobades amb detalls inquietants que indiquen un patró clar.

La primera víctima fou **Marta Rovira** de vint-i-dos anys, era una estudiant universitària. Va ser trobada al parc de la Devesa, estesa sobre un banc, amb una rosa blanca col·locada sobre el pit.

La segona víctima fou **Carla Jiménez**, de vint-i-un anys, estudiant de filologia, el seu cos va ser trobat darrere del magatzem del bar on treballava, una rosa blanca a la seva mà dreta.

La tercera víctima fou **Núria Serra**, de vint-i-dos anys, assistia a cursos d'art, va ser descoberta al costat del seu cotxe, una rosa blanca al seu costat.

La quarta víctima fou **Paula Ferrer**, de vint-i-un anys, estudiava art a la universitat. Va ser localitzada aquest matí en un antic magatzem abandonat, als afores. Igual que les anteriors, una rosa blanca reposava al seu costat.

Totes quatre van ser estrangulades.

Arribes amb el teu equip a l'escenari del quart crim: el magatzem abandonat on jau el cos de Paula Ferrer.

7. Quina és la primera acció a arribar a l'escena?

- ☐ Acordar l'escena
- ☐ Revisar el cos per buscar pistes
- ☐ Fotografar el cos
- ☐ Agafar objectes sospitosos
- ☐ Avisar a la premsa

Nova informació:

Al costat de Paula hi ha cendres recents, com si s'hagués cremat alguna cosa.

8. Que indiquen les cendres?

- ☐ Ritual satànic
- ☐ La víctima havia anat a una barbacoa
- ☐ Pols acumulada
- ☐ L'assassí havia fumat
- ☐ L'assassí ha cremat algun document

Nova informació:

Fragments recuperats revelen llistes de noms femenins. Els noms de les víctimes hi són a la llista.

9. Què pot significar la rosa blanca?

- ☐ Marca d'una secta
- ☐ Gest romàntic
- ☐ Simbolisme de puresa
- ☐ Flor apareguda per casualitat
- ☐ Estratègia per despistar la policia

Nova informació:

Es descobreix que totes havien coincidit a un curs d'arts plàstiques.

10. Quin pas és més correcte ara?

- ☐ Interrogar persones que passaven per davant del magatzem
- ☐ Suposar que l'assassí és un jardiner per les flors
- ☐ Interrogar els amics de les víctimes
- ☐ Publicar informació sobre l'assassinat
- ☐ Vincular víctimes entre elles

Nova informació:

En revisar el cos, es troben petites marques als canells de Paula: semblants a lligadures.

11. Què indica això?

- ☐ Que va ser arrestada abans de morir
- ☐ Es va lligar sola per error

- ☐ Que hi ha un motiu sexual darrere
- ☐ Algú volia deixar un missatge ocult amb nusos
- ☐ Va ser traslladada abans de morir

Nova informació:

Van examinar les roses blanques, i totes són de la mateixa varietat poc comuna. Hi ha un viver que les ven.

12. Quina és la següent acció lògica?

- ☐ Deduir que l'assassí és florista
- ☐ Buscar una pista més concreta
- ☐ Fer vigilància a les floristeries per veure si algú compra aquestes flors
- ☐ Suposar que qualsevol florista en té
- ☐ Localitzar el viver

Nova informació:

El viver confirma que quatre compres recents coincideixen. Van comprar flors en Marc Vida, Adrià Coll, Pere Rius i Laura Prats.

13. Quina dada reforça més la investigació?

- ☐ Contrastar hores de compra amb les hores dels crims
- ☐ Interrogar a cadascun dels compradors
- ☐ Suposar que qui hagi comprat més flors és el culpable
- ☐ Crear una operació per seguir als sospitosos
- ☐ Només seguir al sospitós més tímid

Nova informació:

Només en una de les compres hi ha coincidència amb el dia d'un crim: Adrià Coll va comprar

roses blanques el dia abans de la mort de Marta i el dia abans de la mort de Núria. Però en Marc té vincles sentimentals amb Marta, en Pere coneixia totes les víctimes i la Laura sempre comprava flors per les seves classes.

14. Quin element és més útil per perfilar l'assassí?

- ☐ Que totes les víctimes es coneixien
- ☐ Que totes van fer un curs d'art
- ☐ Que totes vivien a menys de 5 km del centre
- ☐ Que tres portaven tacons quan les van assassinar
- ☐ Que hi havia un ritual constant

Construcció del perfil criminal

Tenint en compte totes les proves recollides: les cendres d'un d'una llista amb noms, que les víctimes van coincidir a un curs d'art, marques de lligadures, flors poc comunes, quatre possibles sospitosos.

Per a cada pregunta tria l'opció que millor encaixa amb les proves.

15. Sexe i rang d'edat de l'assassí

- ☐ Home, 20-30 anys
- ☐ Dona, 30-40 anys
- ☐ Home, 45-60 anys
- ☐ Menor de divuit anys
- ☐ No es pot saber el sexe ni l'edat

16. Grua d'organització del criminal

- ☐ Ni hi ha cap patró
- ☐ Sembla que és organitzat, però improvisa

- ☐ Caòtic amb moments planificats
- ☐ Totalment desorganitzat: no es cobreix i actua impulsivament
- ☐ Altament organitzat: selecciona víctimes, elimina proves i deixa una firma

17. Quines habilitats té el sospitós?

- ☐ Habilitats per manipular escenes de crim
- ☐ Capacitat per a la mecànica
- ☐ Cap habilitat específica
- ☐ Coneixements militars o d'armes
- ☐ Coneixements bàsics d'arts

18. Motiu probable dels assassinats

- ☐ Benefici econòmic (robar o extorsionar)
- ☐ Motivació sectària
- ☐ Motivació sexual
- ☐ Necessitat de control
- ☐ Acció accidental que va empitjorar

19. Signatura: què representa la rosa blanca?

- ☐ Element emocional simbòlic
- ☐ Eina per immobilitzar
- ☐ manera de fer propaganda a una floristeria
- ☐ Missatge d'una secta
- ☐ Coincidència

20. Nivell de risc de tornar a atacar

- ☐ Era un episodi aïllat
- ☐ Es mourà a una altra ciutat
- ☐ Aturarà perquè l'estan buscant
- ☐ Continuarà matant
- ☐ Canviarà el seu patró

Llistat de sospitosos:

Adrià Coll: vint-i-tres anys, estudiant de floristeria.

Coartada: Té coartada per al segon i quart crim, diu que hi era a la biblioteca estudiant per exàmens.

Perquè és sospitós: La coartada no està confirmada, té historial de ser agressiu al ser rebutjat i és fanàtic de la simbologia.

Laura Prats: quaranta anys, professora d'universitat.

Coartada: A l'hora dels crims afirma ser a casa donant a menjar als seus gats.

Perquè és sospitosa: Té un historial de problemes de conducta amb les seves alumnes.

Marc Vidal: vint-i-cinc anys, estudiant d'enginyeria.

Coartada: Té coartada pels tres últims crims, era de festa amb els seus companys de pis.

Perquè és sospitós: Va ser vist discutint amb la primera víctima el dia de la seva mort i va anar els dies següents a les seves classes per "interrogar" a les seves amigues.

Pere Rius: quaranta-vuit anys, conserge d'universitat.

Coartada: Va estar treballant les nits dels assassinats.

Perquè és sospitós: Molts estudiants afirmen que va amenaçar a la tercera víctima un cop.

21. Quin sospitós encaixa millor en el perfil?

- ☐ Pere Rius
- ☐ Laura Prats
- ☐ Marc Vidal
- ☐ Adrià Coll

- ☐ Una persona no relacionada amb les víctimes

Nova informació:

A la jaqueta que portava la Paula s'hi troben empremtes parcials que coincideixen amb Marc Vidal.

22. Com es podria interpretar això?

- ☐ És 100% l'assassí
- ☐ És una pista falsa implantada per l'assassí
- ☐ És una casualitat
- ☐ Cal confirmar perquè Marc coneixia la víctima i podria haver manipulat objectes d'ella
- ☐ La policia ha de detenir en Marc immediatament sense més proves

Dedució final:

Llistat final dels sospitosos:

Marc Vidal: Es confirma que coneixia a Paula i va ser vist parlant amb ella el dia que va morir. Tenia una relació fallida i no saludable amb Marta Rovira. Però té coartada per almenys un crim.

Adrià Coll: Es confirma que va comprar roses blanques abans de dos dels quatre crims, és agressiu amb les persones que el rebutgen i que és fanàtic de la simbologia. Les càmeres de seguretat el capten entrant a la biblioteca 2 hores abans de tots els crims.

Laura Prats: Les flors que va comprar van ser localitzades a la finestra de la seva classe. El porter del seu edifici confirma la seva coartada.

Pere Rius: Es confirma que coneixia a totes les víctimes, va desaparèixer durant un parell d'hores el dia de l'assassinat de la tercera víctima.

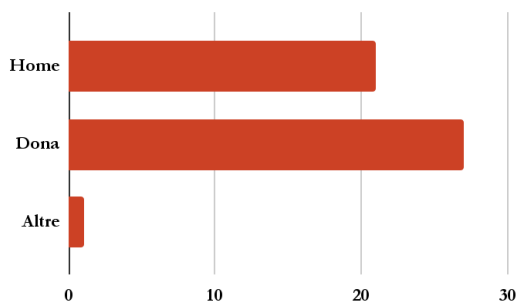
23. Qui és l'assassí més probable?

- ☐ Marc Vidal
- ☐ Adrià Coll
- ☐ Laura Prats

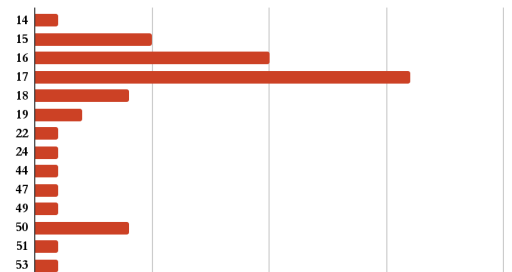
☐ Pere Rius

10.5. Annex V - Gràfiques enquesta

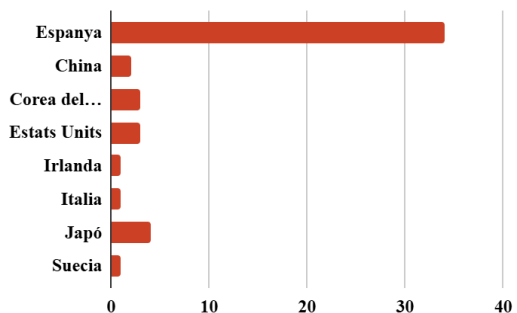
1. Sexe / Gènere

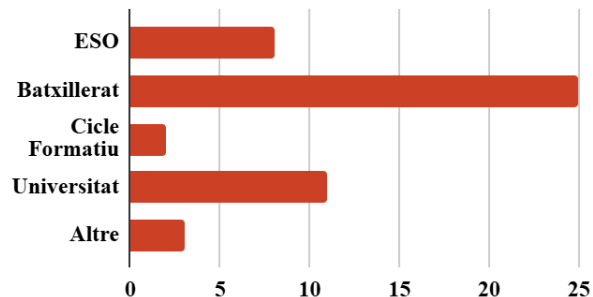
2. Edat

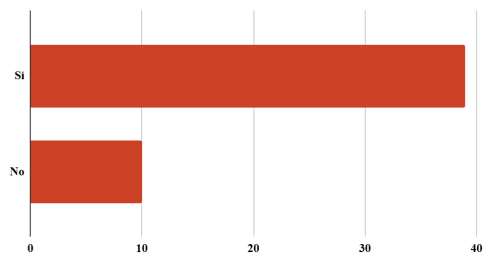
3. País de residència

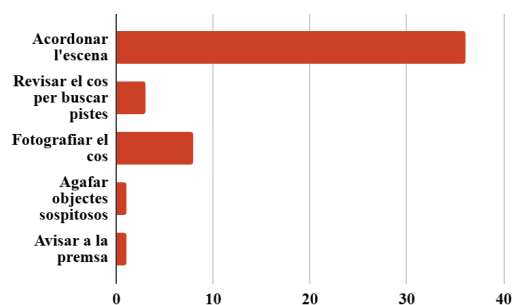
4. Nivell d'estudis

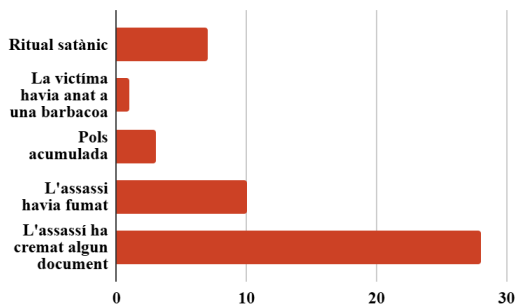
5. Consumeixes sèries / llibres / pel·lícules de crim?

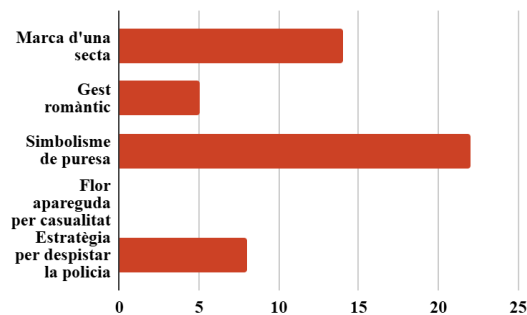
7. Quina és la primera acció en arribar a l'escena?

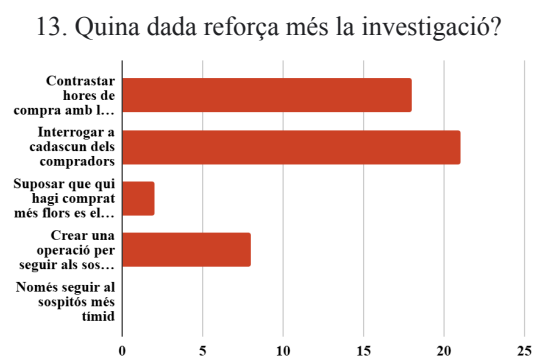
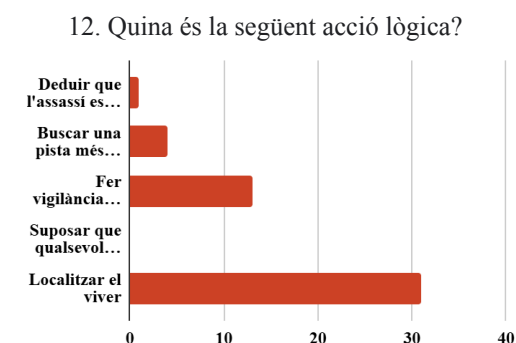

8. Que indiquen les cendres?

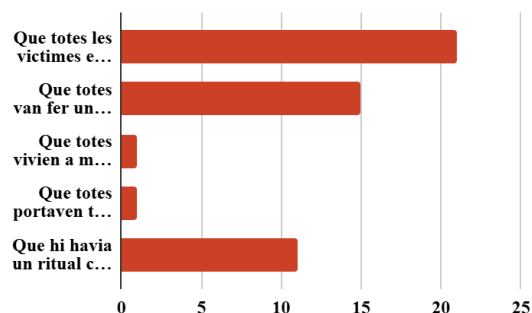

9. Què pot significar la rosa blanca?

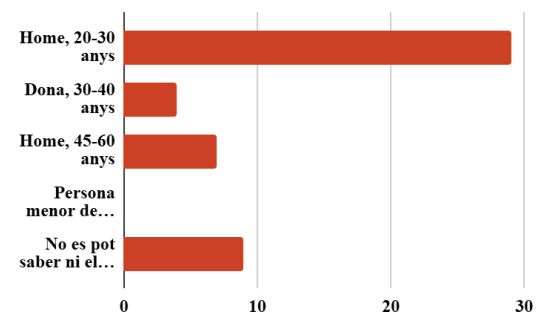

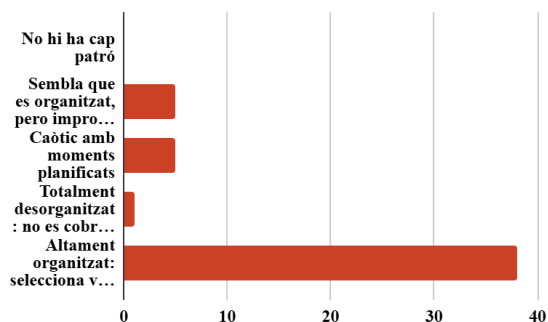
14. Quin element és més útil per perfilar l'assassí?

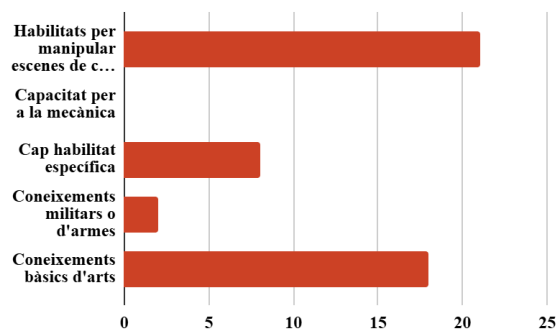
15. Sexe i rang d'edat de l'assassí

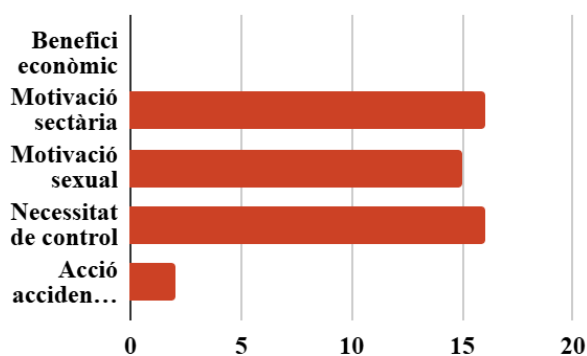
16. Grau d'organització del criminal

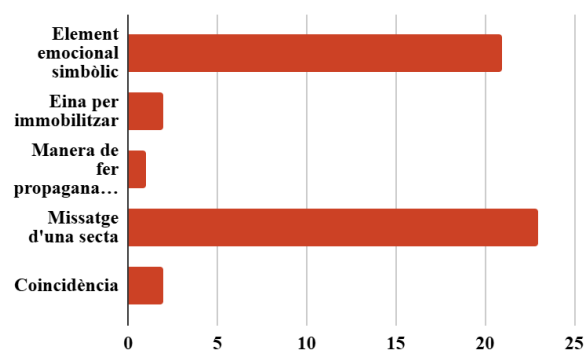
17. Quines habilitats té el sospitós?

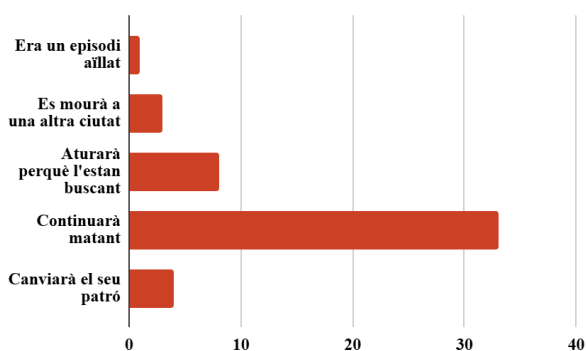
18. Motiu probable dels assassinats

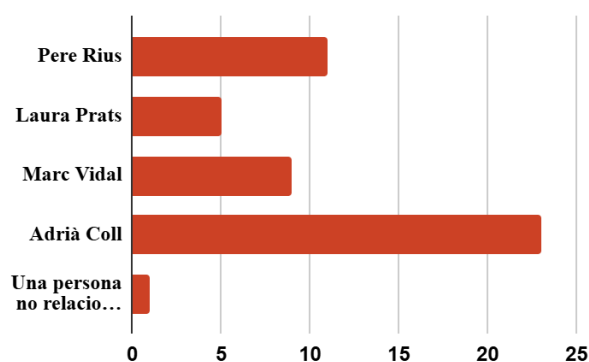
19. Signatura: què representa la rosa blanca?

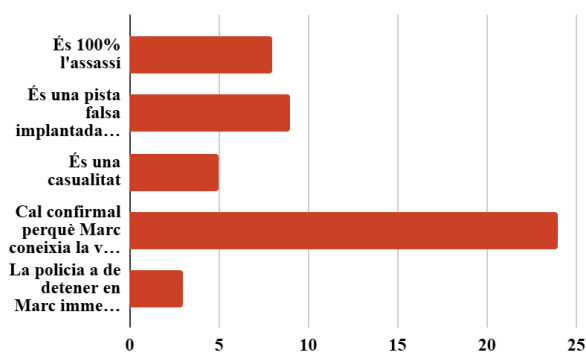
20. Nivell de risc de tornar a atacar

21. Quin sospitós encaixa millor al perfil?

22. Com es podria interpretar això?

Qui és l'assassí més probable?

